

- êðelmearc (f.) fines terræ alicuius; termini. sg. dat. (of Egypta) ~ e 1762. 1868. (from Egypta) ~ e 2201.
- êðelriht (n.) ius patrium Gr. 2, 515. sg. gen. (væron orvénan) ~ es 3140. Ex. 115, 10. Vgl. folcriht 2951.
- êðelseld (n.) sedes avita; habitatio, domicilium. sg. acc. ~ (sêcan) 1890.
- êðelsell (m.) = êðelseld Gr. 2, 519. sg. acc. (him på eard geceás J) ~ 1921.
- êðelstaðol (m.) habitatio; der bewohnbare Raum der Erde. pl. acc. ~ as 94.
- êðelstól (m.) sedes avita; domicilium, habitatio natalis. Gl. Bv. Gr. 2, 528. sg. nom. ~ 1480. 1509. (engla) ~ Ex. 4, 13. acc. ~ 1480. (ealdne) ~ Ex. 326, 1.
- êðelstov (f.) sedes, habitatio. sg. acc. ~ e (geceás) 1048. 2718.
- êðelturf (f.) patria, domicilium consuetum. Gl. Bv. sg. acc. (on þá) ~ (lādan) 1768. (on þás) ~ (lādan) 2671. S. das folg. W. u. êðyltyrf.
- êðeltyrf (f.) = êðelturf. sg. dat. (of þære) ~ 1729. (of þisse) ~, 'from this region of earth' Ex. 220, 17. Thorpe.
- êðelveard (m.) custos terræ, præfectus terræ. Gr. 2, 533. Gl. Bv. s. v. varian. pl. acc. ~ as 3573. Jud. 141, 63.
- eðelþrym (m.) terræ patriæ maiestas. sg. acc. ~ 1628.
- êðfynde = eáðfynde (w. m. s.) ~ 3508.
- êðm (m.) odor; halitus, vapor. Gr. 1, 639. 'se svartá êðm' II, 705.
- êðne ? adi. servilis, serviens = êsne 3596; oder êðen ?
- êðyl = êðel (w. m. s.) ~ 959. 1487.
- êðylstæf (f.) columen, præsidium patriæ s. familiæ. seó eþylstæf 2217.
- êðyltyrf = êðeltyrf. sg. dat. ~ 224. 2701. 2727.

F.

- F**ácen, fâcen (n.) dolus Gr. 1, 643. 2, 160. I, 358. sg. nom. 'fâcn, frau's M. gl. 405. dat. fâcne (besyrvan) 2674. ~ (gyldan) 3079. for fâcne (2685) oder tō fâcne (3739), dolose. acc. fâcen (J fyrene) 1935. ~ (J invit) 2408. pl. gen. fâcna (ânig) 2645. 'fâcna, mæn, strophas, fraudes' M. gl. 389. S. fâcen.
- fæc (n.) temporis spatium, tempus Gr. 3, 429. I, 331. Erl. 131. 148. M. gl. 421. sg. nom. 'hvil, fæc, intervallum' M. gl. 355. dat. (on svá lytlum) fæce El. 959. acc. (ymb lytel) ~ 4199; El. 293; 384. 'breui tempore'. (þurh lytel) ~ Ex. 115, 16. 504.
- fâcen, fâcene, dolosus. Gr. 2, 175. I, 359. Erl. 151. sg. acc. (hæfde) fâcne (hyge) 441. pl. dat. fâcnum (vordum) II, 65.
- fæder (anom. m.) pater Gr. 1, 331. 2, 43; 122; 225. 3, 320. D. M. 19. 20. sg. nom. fæder 1092. 1184. 1725. 1733. (ælmihlig) ~ 951. (bilvit) ~ 853. ~ (mancynnes) II, 312 = Ex. 456, 4. gen. fæder (flettgesteald) 1605. ~ (flettgestealdum) 1070. ~ (ælmihliges) 1773. (mines) ~ 2690; auch fæderes II, 582. dat. fæder 2594. ~ (on fullum) 971. ~ (on lâte)

1064. 1616. ~ (Ƿ mēder) 1104. (ūssum) ~ (Ƿ mēder on lāste) 1569.
 (on his āgenum) ~ 1574. (heōra ealdan) ~ 2602. acc. fæder (Ƿ
 mōder) 194; 3300. pl. gen. (frōd) fædera (cyn) 2958.
- fædera (m.) avunculus, patruus; propinquus, cognatus. sg. nom. ~ 1894. 2074.
 fæderædelo (f.) gens patria, prosapia; maiores nobiles. sg. acc. ~ 3290.
 fæderen, paternus. ? dat. fæderne brēðer frumbearn, oder ist 'fædernes'
 zu lesen? Der Erstgeborne von seines Vaters Bruder.
- fæderēðelstōl (m.) regnum paternum; patria. sg. acc. (ofgif) ~ 1742.
 (eard gestigan) ~ Ex. 32, 22.
- fædergeard (m.) domus patris, domicilium paternum; patria. pl. dat. ~ um
 (feor) 1049.
- fæderrīce (n.) regnum patris; patria. Gr. 2, 517. sg. nom. (fæger folde Ƿ)
 ~ Ex. 193, 10. dat. ~ II, 310. Ex. 30, 6. acc. (Ƿ he ūsic geferge
 in) ~ Ex. 22, 2.
- fæderyncyn (n.) genus patrum; patres, maiores. sg. dat. ~ ne 3488. acc.
 Ƿ fædrencyn Ex. 16, 4.
- fæge, moribundus, devotus; debilis, ignavus. Gr. 1, 359; 360; 735. 2,
 648. sg. nom. ~ (gāst) 3098. ~ (folc) El. 117. acc. (on) ~ (folc)
 1377. pl. nom. fæge (svulton) A. 1530. ~ (crungon) 3410. ~ (peóða)
 1260. dat. fægum (stafnum) 3391. acc. fæge (ferhðlocan) 3196.
- fægen, hilaris, lætus. Gr. 2, 173. mit dem gen. oder auch dat. obi. ? ~
 (freóbearnum) 2176. (væron ealle þæs) ~ II, 436. A. 1042.
- fæger, pulcher; suavis, bonus. Gr. 2, 135; 143. 3, 579. I, 331. nom. ~
 1482. II, 79; 458; 549. gen. fægre (foldan) 1652. acc. (við) fæger
 (Ƿ freólic) 1716. (giestliðnyse) fægre 2441. (restestove) fægere
 1462. pl. nom. fægere (freoðopeávas) 79. acc. (við scýne Ƿ) fægere
 1247. (þurh) fægir (vord) 896. — comparat. sg. nom. m. (þý) fæ-
 gra 3328. acc. f. fægerrō (idese) 1846. superlat. sg. acc. f. (freó)
 fægrōste 454.
- fægere, fægre (adv.) pulchre, decenter, suaviter, benigne, benevole. fæ-
 gere 210. 2345. fægre 1894. 1936. 2098. 2491. 2509. 3226.
- fæhð, fæhðe, fæhðu, o (f.) inimicitia capitalis, odium internecivum;
 internecio. sg. nom. seó fæhðe II, 406. fæhðo Ex. 473, 22. gen. (se
 me) fæhðe (gemonige) 1025. dat. (feóvertig daga) fæhðe (ic ville
 on veras stælan) 1346. ~ (stæleð) II, 641. acc. fæhðe (gevorhte)
 897. (þá) fæhðo (gefremede) A. 1386. (þeáh ve) fæhðo '(við þec
 gefremed hæbben) Ex. 23, 14. (sceal ic mines fela leófan) fæhðu
 (dreógan) Ex. 443, 7. Wahrscheinlich ist auch eine neutrale Form
 'fæhð' anzunehmen, wozu, ausser den obigen Accusativformen auf
 o und u (die auch neutrale Pluralformen sein können), auch der
 acc. 'fehð' bestimmen möchte; 'se þe mec fehð ongeán Ƿ við mæ-
 genþisan minre genæste ð' Ex. 410, 1.
- fæle, vendibilis, acceptus, gratus; auch fidelis, proprius, nach Grimm's An-
 nahme in den Erl. S. 143. u. s. f., wo man das Nähere zu lesen
 nicht versäume. Gr. I, 331; 332. sg. nom. fæle (freónd) 2719. 2813.
 ~ (freoðoscealc) 2295. pl. nom. fæle (freoðoscealcas) 2491.

- fæmne (f.) femina, uxor; auch virgo. Gr. 1, 359; 646. 2, 164. (Anm.) sg. nom. ~ 1716. 2220. (freólicu) ~ 881. 995. gen. (þurh) fæmnan (hád) II, 496. dat. fæmnan 2295. acc. 'fæmnan, virginem' M. gl. 339. ~ 2256. ~ (freólicu) 184. pl. nom. fæmnan 2595. ~ (Ƿ vuduvan) 2005. dat. (onfóð þám) fæmnum 2465.
- fær (n.) vehiculum, navis, receptaculum; iter, expeditio. Gr. 3, 575. Erl. 153. sg. nom. (fýres) ~ (micel) 333. dat. fære (hrinon) 1389. (on) ~ 2372. acc. (þú þæt) ~ (gevyrc) 1302. ~ (Noes) 1318. ~ (séleste) 1414. S. fêr.
- fær (m.) dolus, timor; periculum. Gr. 3, 481. sg. nom. 'þonne se fær cy-með' Ex. 449, 19. fær (godes) 4109. (Ƿ væs) ~ (micel) El. 645. gen. (þæs) færes (on venum) 2693. acc. fær (ongeton) 3381. Conyb. Illustr. S. 195. ~ (genam) Ex. 436, 11.
- fær, subitus, subitaneus; terribilis, horridus; doch, wie es scheint, nur in Zusammensetzungen, wesshalb auch færbyrne, færçyle, færspell u. s. f. zu schreiben ist. Vgl. auch Ausdrücke wie 'fyrnum ceald' 315. 806., und das adv. færinga, subito Ex. 158, 20. 233, 27. 271, 4. 19. Ps. 82, 10; ferner 'færlíc sár', subitus dolor Ps. 47, 6., wovon das adv. færlíce, subito Ex. 290, 6.
- færan, ire; venire. præ. sg. 3. færeð (forst) 806. (valdend in þás voruld) ~ II, 610.
- færbyrne (m.) magnum, terribile incendium, ardor vehemens. sg. acc. (við) færbyrne 3001.
- færçyle (m.) frigus magnum. sg. dat. færçyle 43.
- færspell (m.) nuncius horrendus, improvisus, repentinus. sg. nom. færspell (becvom) 3064. gen. færspelles Ex. 165, 4. dat. (þá væs seó fæmne for þám) færspelle (egsan geaclad) Ex. 258, 19. acc. (svá me þæs ár bodað frécne) færspell Ex. 259, 4.
- færvundor (n.) miraculum repentinum, magnum. pl. gen. færvundra (sum) 3208.
- fæsl (m.) soboles, proles, proventus, victus. Gr. 2, 52; 99. Graff Spr. 3, 374. sg. nom. ~ (eviclifigendra) 1305. dat. (tó) fæsl 1354. acc. (feora) fæsl 1325.
- fæst, firmus, constans, tenax; fixus Gr. 2, 559; 579; 622. I, 331. Gl. Bv.; besonders häufig in der Zusammensetzung und mit dem dat. (instrum.). sg. nom. (on ræde) ~ 2639. (vitum) ~ 3069. (tirum) fæst 3830. acc. (rom brembrum) fæstne 2922. (fyrene) fæstan 4109. pl. dat. fæstum (fyrclommum) II, 39. ~ (fæðnum) 3235.
- fæste, firmiter, severiter; diligenter, accurate. Gr. 3, 102. ~ (bevrigen) 156. ~ (forbodene) 892. ~ (hel), cela diligenter 1830. ~ (mynteð) 2176. ~ (forsætton) 2483. ~ (genearvod) 2597. ~ (gebunden) II, 326.
- fæstan, ieiunare. præ. sg. 3. he fæste (feóvertig daga) II, 668.
- fæsten (n.) firmamentum, locus munitus, castellum; captivitas, servitus. sg. nom. 'fæsten, municipium' M. gl. 380. 400. 412. dat. 'fæstene, municipio' M. gl. 401. 430. 'on fæstene, in claustrum' M. gl. 397. 'loce, fæstene, clustello' M. gl. 440. fæstene 153. 2522. 2527. 2584.

- II, 522. acc. (roderas) fæsten 148. ~ (sécan) 2001. ƿ ~ (forstandan) 2515. ~ (dreáh) 2978. pl. nom. 'fæstenu, claustra' M. gl. 354. gen. þara fæstna (cūðóst) 4209.
- fæsthydig, constans, fortis, firmus, tenax. sg. acc. ~ ne 1342. pl. gen. (fela bið) ~ ra Ex. 339, 30.
- fæstlic, firmus; pertinax Gr. 2, 659. sg. nom. ~ (þreat) II, 327. acc. ~ ne (ræd) 4103.
- fæstlice, firmiter. ~ (eard genámon) 1647. (ƿ ve) ~ (ferhð staðelien) El. 428. compar. 'ic gelyfe þe sæl ƿ þý fæstlicor' El. 796.
- fæðm, fæðem (m.) amplexus, cubitus, pugnus; sinus, pectus; tutela, custodia, carcer Gr. 1, 639. 2, 43; 146; 150; 602. I, 331. M. gl. 317. dat. (in dracon) fæðme El. 765. (feónda) ~ 3223. (hafað víslícu vord on) ~ 3455. (under) ~ 3779. acc. (gân on fremdes) fæðm 1966. (bodiað ofer foldan) ~ A. 336. (on) ~ (gebræc) 62. (læded on fremdes) ~ 2625. pl. dat. fæðmum (þeahfe) 1277. ~ (beþeahfe) 3757. (vidum) ~ 3004. (fæstum) ~ 3235. (væl) ~ (sveóp) 3409. ~ (hilde gesceádan) 3433.
- fæg, fâh, gen. fâges, versicolor, varius, insignis; inquinatus, pollutus. Gr. 1, 732. 2, 621. 622. I, 358., mit dem dat. der befleckenden oder auszeichnenden Sache. sg. nom. (veorm blædum) fæg A. 769. (sveord fýrmælum) ~ A. 1135. Erl. 127. fâh (vyrme) 896. (deáðe) ~ Ex. 95, 23. (synnum) ~ Ex. 276, 24. (dædum) ~ 3470; II, 157. (iudædum) ~ II, 187. (in oder iu? firenum) ~ II, 481. (niðsynnum) ~ II, 181. dat. fægum (vyrme) 901. ~ (mece) Jud. 134, 28. ~ (on flóre) II, 111. pl. dat. fægum (sveordum) Jud. 137, 13. acc. (ofer) fâge (feldas) 3216.
- fâh, pl. dat. fâum, inimicus, hostilis. Gr. 2, 751. I, 358. Erl. 106. 168. mit dem Personenobiect im dat. oder mit við und dem acc. — sg. nom. fâh 910. (Faraone) ~ (ƿ yrre) 1854. ~ (við god) II, 97; A. 1189., wo fæg zu verbessern ist. pl. dat. fâum (folnum) 62; 2478.
- fâhver (m.) vir hostilis, hostis. pl. dat. fâhverum 1286.
- fâmgian, spumare. Gr. 1, 908. 2, 306. præt. sg. 3. (flód) fâmgode 3410.
- fâmig, spumosus. sg. nom. ~ (scip) 1412. ~ (sæ) 1447. pl. nom. fâmige (flódas) 2207. ~ (valcan) A. 1524. dat. 'famigum, spumosis' M. gl. 332.
- fâmigbôsm (m.) maris sinus spumans. pl. gen. fâmigbôsma 3422.
- fana (m.) vexillum. Gr. 3, 447. I, 327. Graff Spr. 3, 520. sg. nom. ~ 3177. dat. 'fanan, vexillo' M. gl. 429. pl. nom. 'fanan, labara' M. gl. 366.
- fandian, tentare, experiri, probare; invenire, exquirere, indagare. Gr. 1, 907. 2, 35; 229; 240. Graff 3, 539. mit dem acc.; aber auch mit folg. gen. Præs. pl. 2. (imper.) 'fandiað, gustate' Ps. 33, 8. præt. sg. 3. fandóde 1431. pl. 3. fandódon (m in) Ps. 40, 6. fandedon (þone bryne) 3971. imperat. 'fanda min, proba me' Ps. 25, 2. inf. fandigan 2404.
- fandung (f.) experimentum, inventio, indignatio. acc. (on) fandunge 1447.
- fangan; s. fôn.

- faran**, ire, vadere, proficisci, perire; versari. Gr. 1, 896. I, 328. Graff 3, 548. præs. sg. 3. (svá þeós voruld) fareð Ex. 469, 23. coni. sg. 2. (þeah þú mid ligenum) fáre 528. sg. 3. (þ he on þysne sið) fáre 511. præt. sg. 3. för 1389. 1412. 2977. 3259. 3276. ~ (on fultum) 1959. pl. 3. fóron (tósomne), concurrerunt 1977. ~ 3035. 3559. fóran 1795. 1969. 3022. 3101. imperat. far 1742. 'vade' M. gl. 431. inf. faran 905. ~ (tò . .) 553. ~ (on þysne sið) 496. (vest) ~ 3571. ~ (ofer vong) Ex. 481, 10. S. færan, feran.
- faru** (f.) iter, expeditio, agmen; res moventes Gr. 1, 641. 3, 484. acc. (þíne) fare (lædan) 1740. (se þás) ~ (lædeð) 3483. Vgl. volcenfaru 3897. fâum; s. fâh.
- feá**, feáva, pauci; nonnulli. Gr. 1, 732. 3, 616. I, 356; 367; mit folg. gen. des plural; dat. feávum, feám. — nom. feá (áne), pauci tantum 2128. (heóra) feá 3844. dat. 'feám siðum' A. 605; 817; Ex. 456, 11.
- fea** (n.) = feo, feoh, pecus, pecunia 3584.
- feala**, multum. Gr. I, 351. 3, 615. Erl. 160; mit folg. gen. ~ (vorda) 271. ~ (gevínes) 321. ~ (veorna) A. 1490. ~ (mæla) El. 986. ~ (tíða) El. 1044. 'is nú feala siðþan forð gevitenna, fróðra ǵ góðra, þe ús fore væron, gleavra gumena' El. 635. S. fela, feola.
- feallan**, cadere, ruere. Gr. 1, 895. I, 346; 348. præt. sg. 3. feóll (þá tó foldan) A. 918. Gr. I, 372. pl. 3. feóllon (tó gebede) 774. ~ (on gebed) 844. ~ (on foldan) II, 535. ~ (tó foldan) II, 548. (feónda feorh) ~ (þicce) 2059. inf. feallan (lèt dóm ǵ drihtscipe) 1193. (on væl) ~ 2033.
- fealo**, fealu, fealva, fulvus, flavus, aureus. Gr. 1, 734. 2, 189. Í, 345. sg. nom. se fealva (holen), flava sambucus Ex. 437, 19. acc. (ofer) fealuvne (flód) A. 421. fealone (streám) A. 1538. ~ (væg) Ex. 296, 19. fealo (lig feormað) Ex. 213, 1. pl. nom. fealve (blóðsman) Ex. 202, 24. ~ (fótas) Ex. 219, 22. ~ (vegas) Ex. 289, 11. dat. 'fealevum, fulvis' M. gl. 441. acc. fealve (linde) 2039.
- fearme** (m.) coena, victus. Gr. 2, 146. Dfb. 96. dat. (mid) fearme 1389. S. feorm.
- feásceaft**, miser, pauper; privatus, orbatus, mit dem gen. des Mangelnden. — sg. nom. ~ 2169; 2815. 2830. ~ (hæle) Ex. 459, 5. ~ (hæleð) A. 1556. ~ (ides) 2263. (freónda) ~ 2094; 2473; 2693; A. 1129. acc. feásceaftne A. 367. (áfréfran) ~ Ex. 11, 23. pl. acc. (áfréfre) feásceafte Ex. 23, 13. Dasselbe 'feásceaftig' Ex. 307, 19.
- feax** (n.) cæsaries, coma; capilli, cincinni. Gr. 2, 63; 266. 3, 408. Graff 3, 446. M. gl. 316. sg. nom. ~ 3955. 'ne feax, ne fel' Ex. 278, 1. dat. 'feaxe, cæsarie' M. gl. 433. (bi) ~ (áhón ǵ áhebban) Ex. 256, 6. 'genam þá þone hæðenan mannan fæste be feaxe sinum' Jud. 134, 17. S. auch 'fex, cæsaries' M. gl. 422. 'fexe, hære, capillaturá' M. gl. 356. 'fexe, cæsarie' M. gl. 356. 'fexa, cincinnorum' M. gl. 416. 'fexa, hæra, crinibus' M. gl. 356.; ausserdem das adi. 'blondenfeax' und 'feaxhár, hoary-headed' Ex. 487, 13. Thorpe.

fēdan, gignere, procreare, producere, in lucem edere, parere; alere, nutrire, educare Gr. I, 361. præs. sg. 2. (tyhst ús Ƿ) fēdest (teára hláfe) 'cibabis nos pane lacrymarum' Ps. 79, 5. pl. 3. (lādaš Ƿ) fēdaš 1293. præt. sg. 3. 'fēdde me be vætera stašum, super aquam refectionis educavit me' Ps. 22, 2. (ides eaforan) ~ 1050. pl. 3. (idesa eaforau) fēddon 1072. imperat. fēd (feora vocre) 1337. inf. fēdan 957. part. præt. fēded. (vearš eafora) ~ 1101; 1154; 1706. 'svá man æt mēder biš fēded, sicut ablactatus super matrem suam' Ps. 130, 4. Das Wort kommt in den Psalmen und im Cod. Exon. oft vor.

fela = feala, multum Gr. 3, 120. I, 334; 348; 351. indeclinabel, mit dem gen. verbunden. ~ 279. 443. 454. 476. 576. 619. 705. 785. 1632. 1718. 2193. 2327. 2691. II, 403. S. feola.

feld (m.) campus, planities Gr. 1, 638. 2, 226. 3, 395. I, 334; 349. Graff 3, 515. sg. acc. (gesóhton Sennera) feld 1662. (geseáh Sennera) ~ (vídne) 4119. pl. gen. (on) felda (þám), in eo camporum f. campo 3688. acc. (ofer fāge) feldas 3216.

feldhús (n.) tentorium Gr. 2, 500. pl. gen. ~ a (mâst) 3014. dat. ~ um 3062. 3152.

feng (m.) amplexus; inclusio, custodia Gr. 2, 602. sg. nom. (fýres) ~ Bv. 3525. acc. (under roderas) feng 98. (in fýres) ~ El. 1287. (þurh fýres) ~ Ex. 212, 24. (feónða) ~ Ex. 128, 20.

feo = feoh, pecus, pecunia; armenta, iumenta Graff 3, 428. gen. feos 2714. 'nānes feos ne vilnaš' Ps. 14, 6. dat. (mid) feo (Ƿ mid feorme) 2653. (mid) ~ (bicgaš) Ex. 436, 37.

feoh (n.) pecus, pecunia; iumenta Gr. 1, 644. I, 348; 349. D. Spr. I, 28. nom. feoh 201. (eácen) ~ 1512. acc. feoh 1294. 1644. 2124. 2713. 2719.

feohsceat (m.) pecunia, divitiæ Gr. 2, 453. pl. dat. (viš) feohsceattum, um Geld 4261.

feola, feolo, multum Gr. I, 348; 351. feola (herede) II, 161. ? feolo (þúsenda) II, 422.

feón, odisse, odio persequi. præs. sg. 3. (þe þ vif) feóš 908. (bryne) feóš (firena bearn) Ex. 97, 31. præt. pl. 3. (hie þe) feódon (þurh feónd-scipe) El. 357. (þá þe dryhtnes æ) ~ (þurh firencræft) Ex. 243, 21. (hi) feóðan (Ƿ fylðon) Ex. 44, 27.

feónd (m.) hostis, inimicus; dæmon, diabolus (besonders mit dem Artikel 'se feónd, se ealda feónd' u. dgl.) Gr. 1, 573. D. M. 553. sg. nom. (se) ~ 306; 686; 1442 (der Rabe so genannt). (éce) ~ 1256. (se ealda) ~ El. 207. ~ (in firenum fāh) II, 481. gen. feóndes (cræfte) 447. (þurh) ~ (cræft) 451. acc. feónd (gellēmed) II, 464. pl. nom. (þá blācan) feónd (forvurdon) II, 197. ~ (seondon rêše) II, 104. gen. feónda (aldor), princeps dæmonum II, 76. ~ 313. 1041. 1254. 2059. 2092. 4215. dat. feóndum (þeóvian) 485. acc. feónd 57. (slóh Ƿ fylde) ~ 2066. feóndas II, 226.

feóndræs (m.) impetus hostilis; facinus nefandum. acc. ~ (gefremede) 897. Vgl. 'headumægnes ræs' 3258.

- feónðscipe (f.) inimicitia Graff 3, 383. (þurh) ~ 607. 2316; (for) ~ 2685; auch feónðscype Ex. 30, 30. 243, 22.
- feor, procul Gr. 3, 119; 625. I, 350; mit dem Dat. mit und ohne Präpositionen. ~ 2316. II, 40. ~ (óððe neáh) 1025; Ex. 262, 19. 211, 4. ~ (heónon) 2273; 2507. (fædergeardum) ~ 1049. (leódmagam) ~ 2688. ~ (from freómagum) 1035.
- feor, feorh pl. nom. feoras und feorh (m.) homo, vir. pl. nom. (ful freólice) feorh 1612. gen. feora 1325. 1337. 3290. 3313. S. fir.
- feor, feorh (n.) vita, anima, vis vitalis; tempus vitæ, ævum Gr. 2, 311. D. M. (I) 458; 477. (II) 291. sg. nom. ~ 905. gen. feores 3333. dat. feore (gesceódon) 3533. (þ me vráðra sum) ~ (beneóte) 1825. ~ (gebeorgan) 1832. 'tò vidan feore', in perpetuum 3476; A. 1538. El. 1321. Ex. 82, 25; 152, 21. u. s. f. (S. auch 'vide ferh' Ex. 142, 12; 255, 23; 350, 1. 'vide ferg' Ex. 270, 19. und unten 'ferhð'). acc. feorh 184. 1519. ~ (gesealde) 1733. (nergean þin) ~ 2504. ~ (generigan) 2518. pl. nom. (feónða) feorh 2059. dat. feorum 1157. hæleða bearnum, fira) ~ Ex. 97, 19. acc. feorh 1380. ~ (heóra nergan) 1994. (gesealde) feorh 2946. S. aldor.
- feorhbana (m.) homicida, interfector Gr. 2, 453. sg. dat. ~ n 1017. pl. gen. 'feorhbanena, carnificum' M. gl. 378. acc. feorhbanan 2082. S. ferhðbana.
- feorhberend, vivus, vivens. pl. gen. feorhberendra 1949. Ex. 420, 19.
- feorhvealm (m.) occisio, cædes Gr. 2, 453; 513. nom. (min fyll þ) ~ 1099. acc. ~ 1034. 'þeah him feónða hloð feorhvealm bude' Ex. 157, 6.
- feorhdæg, pl. nom. ~ dagas (m.) dies vitæ, tempus vitæ, vita Gr. 2, 453; 489; 490. pl. gen. feorhdaga (vorn) 2352. = aldordæg Bv.
- feorheácen, animans, animatus. pl. nom. ~ o cynn, omne genus animantium 204. Vgl. 'feorhcynn, genus viventium' Gl. Bv. s. v. 'cynn'; Gr. 2, 453 und 501. dagegen 'anima'.
- feorhgeborh (n.) vitæ securitas; refugium. acc. (he geládde on) ~ 3298.
- feorhleán (n.) præmium, donum vitæ. acc. þ feorhleán (fácne gyldan) 3079.
- feorhnere (m.) vitæ servatio, salus, refugium Gr. 2, 453; 512. dat. (tò) ~ 3857; El. 897; Ex. 38, 21; 97, 28. acc. ~ 4024. Ex. 157, 10.
- feorme, fiorme (m.) victus, prandium, coena Gr. I, 348; 351. Erl. 105. Gl. Bv. 'feorm, fearm' Dfb. 69. dat. (mid cnóse fêran, mid) feorme 1725. (mid feo þ mid) ~ 2653. acc. (æhta láðan, feoh þ) feorme 144. 'tò fiorme, ad agapen, deliciem' M. gl. 429. Vgl. orfeorm A. 406. 1617. Ex. 255, 20. 316, 16. S. fearme.
- feorran, e longinquo, eminus Gr. 3, 96; 119. Graff 3, 660. ~ 495. 2473. 2815. (neán þ) feorran 225. ~ (óððe neán) 1043.
- feorren = feorran. 'feorrenne, de longe' Graff I. c. ~ (cumenra) 1830. = feorran cumenra A. 24.
- feorðaða, quartus Gr. 3, 637. (svilce is) seó feorðe 233.
- feóver, gen. feóvera, quatuor Gr. 1, 762. I, 370. Graff 3, 670. ~ 216. 1329. 1541. 1691. gen. feóvera (sumne) 2195. dat. (from) feóverum (foldan sceátum) Ex. 55, 5. — 'feovere' Ex. 170, 5. 418, 10.

feóvertig, quadraginta Graff 3, 672. ~ (daga) 1346; 1377. dat. feóvertigum 1157.

fêr = fêr, navis. dat. (of) fêre (ácumen) 1539. — Gr. I, 333. schreibt 'fêre'.

fêran, ire, proficisci Gr. I, 333; 361. præs. sg. 3. fêreð II, 390. pl. 3. (þá þe) fêrað II, 655. præter. sg. 1. fêrde II, 496. sg. 1. fêrde II, 496. sg. 3. fêrede 2095. inf. fêran 849. 1725. 1740. 2392. 2753. 2793. 2843. 3594. 4215. part. præs. (folc) fêrende 1647; 2974.

ferhð (n.) vita; animus, anima Gr. I, 334. Erl. XXXIX. sg. nom. (þin) ~ (bemearn) 2303. dat. ferhðe (forstolen), exanimatus, sui non compos 1573. (gevrþad) ~ 3924. on ferhðe 867; 1250. acc. (vidan) ferhð 903. (ne læt þú þin) ~ (vesan sorgum ásæled) 2188. (viste) ~ (guman cearam on clommum) 2787. pl. acc. (þý læs him) ~ (getvæfe), nisi animum avertat 3048. Vgl. stiðferhð 107. 241. 1401. 1677.

ferhðbana = feorhbana Gr. 2, 485. sg. nom. (fyrst) ferhðbana 3328.

ferhðcearig, anxius, sollicitus animo 2211.

ferhðcôfa (m.) animi recessus, pectus. dat. (on) ferhðcôfan 2597; Ps. 108, 17. Vgl. ferhðloca, ferðloca.

ferhðloca (m.) animi claustrum; corpus, pectus; vir, homo Gr. 2, 506. Erl. XXXIX. dat. (on) ~ n A. 1671. pl. acc. (fêge) ferhðlocan 3196. = ferðloca Ex. 247, 16. 256, 19. 287, 12. 288, 18.

ferian, vehere, ducere; deducere, comitari. præter. sg. 3. ferede 1392. 2083. pl. 3. feredon 1869. 2060. 3304. inf. ferian 2148. ferigean A. 824.

ferleósan = forleósan, perdere. part. præter. ferlorene 301.

ferð = ferhð, feorh. vide ferð, in perpetuum, per omnem vitam 2980; Ex. 10, 36. u. s. f. Die Form 'ferð' begegnet überhaupt häufig im Cod. Exon.

feste = fæste (adv.) firmiter, arcte. ~ (gebunden) II, 58; 104.

fêt; s. fôt.

fetian, arcessere. Gl. Bv. inf. (hêht him) fetigean (tô) 2660. fetigan Jud. 132, 19. Vgl. El. 1053: 'Elene hêht Eusebium gefetian on ful-tum'; und El. 1161: 'hêht þá gefetigean forð snotterne ricene tó rúne'. S. gefetian.

fêða (m.) pedes; phalanx, caterva Gr. 2, 238; 437. I, 361. Erl. 111. und 158. sg. nom. (se) fêða II, 458. (Judisc) ~ 3241. 'eórod sceal getrume rídan, fæste fêða stonðan' Ex. 337, 13; aus welchem Citate man den Gegensatz von eórod (Reitergeschwader, turma) und fêða (Fussvolk, pedites, Infanterie) deutlich erkennt. dat. (on) fêðan II, 326; Ex. 265, 13. (cvið tó þára synfulra sávle) ~ Ex. 93, 1. pl. nom. (engla) fêðan II, 222. (fira cynnes fif þúsendo) fêðan (sætton reómigmóde) A. 591. ~ (trymedon eóredcestum) El. 35. gen. 'feðena, peditum' M. gl. 348. acc. (deáde) ~ 3195. ~ (tvelfe 3154. þú here fýsest) ~ (tô gefehte) A. 1189.

fêðe (n.) pes, passus, gressus; via, semita. Gr. I, 361. Erl. 111. 158. sg. dat. fêðe (eódon) El. 844. ~ (spêdig) Ex. 296, 18. '[sum]sceal on fêðe lif, seónobennum seoc, sár cvánian' Ex. 328, 16. on fêðe (on

- teorvegas nyde gongan) Ex. 328, 33. acc. (min) fêðe 378. ~ (ne sparode eorl) 2528. Ueber die Lesart fêðe 3404. s. m. die Anmerkung.
- fêðegange (m.) pedes, Fussgänger. nom. ~ 2507.
- fêðeleás, sine pede, ἀποὺς. sg. nom. ~ 905. pl. nom. (mec ýða vrúgon) fêðeleáse Ex. 488, 5.
- feðer (n. und f.) penna, ala Gr. 1, 643. 2, 123. 3, 410. pl. acc. feðera (onsceóe) 1466. (brædan) feðra Ex. 289, 13.
- feðerhama (m.) pennæ tegentes, alæ. dat. (mid) feðerhaman 666.
- feðerhoma = feðerhama. Gr. 2, 496. nom. ~ Ex. 217, 14. dat. (mid) feðerhoman 415.
- fiersn (f.) calx, calcaneum; insidiæ; goth. fairzna. Gr. I, 352. Gl. Ul. 201. pl. acc. fiersna 910., wo man die Bemerkung nachlese. Vgl. fyrsn bei Bosw. s. v.
- fif, fife, quinque Gr. 1, 762. I, 363. Graf 3, 541. fif 1126. 1164. 1173. 1179. 1225. fife 1736.
- fiftene, quindecim. gen. fiftena (elna) 1392. S. fiftyne.
- fiftig, quinquaginta 1595. gen. fiftiges (elngemeta) 1302.
- fiftyne, quindecim. acc. fiftyno (hund) 1146.
- findan, invenire, incidere in aliquem, experiri. præs. sg. 3. findeð 2888. pl. 3. findað (gold ǝ gymcyn) 225. (verþeóde on gevritum) ~ 3448. præt. sg. 3. fand 2035. fond 2543. Ex. 171, 2. con. sg. 3. funde 453. (in sige) ~ 4060. pl. 3. (ðð þ hie eorðscræf) fundon 2589.
- fir pl. nom. firas = feor, feoras (w. m. s.), homo, vir. Gl. A. S. pl. gen. fira (bearn) 406. (manna bearn) ~ 3325. ~ (flâschoman) A. 24; 160. dat. firum (gefræge) Ex. 197, 22. 'svâ þ is ældum cûð, firum, on folce' Ex. 416, 15.
- firen, firn (f.) crimen, scelus Gr. I, 336. Gl. Bv. Gl. Ul. 201. pl. gen. (feola) firna II, 161. dat. (in) firenum (fâh) II, 481. (fâgen in) firnum II, 436. acc. firena (fremman) 19.
- firendæd (f.) facinus scelestum, scelus, crimen Gr. 2, 453; 491. Gl. Bv. pl. gen. firendæda 2574. ~ (fela) Ex. 453, 35. ~ um (fâh) Ex. 62, 13; 99, 31. acc. firendæda Ex. 80, 11.
- firenfull, scelestus; peccator. pl. nom. ~ e II, 65. Das Wort kommt in den Psalmen öfter vor; z. B. Ps. 57, 3. 81, 4. 124, 3. 128, 2. 3. 138, 16. 139, 4. 140, 12.; auch Ex. 135, 50.
- firnum = fyrnum, horribiliter Bosw. ~ (þæs deóp) 829. S. fær.
- flâsc (n.) caro Gr. 1, 359. 2, 277; 591. M. gl. 316. sg. nom. (þonne þin) ~ (lîgeð) 2182.
- flâschoma (m.) tegmen carnis, caro; corpus, corpus mórtuum Gr. 2, 496. Erl. XXXIX. sg. dat. (of) flâschoman. S. A. 24. 154. 160. Ex. 79, 29. 89, 32. 124, 29. 137, 13. 163, 35. 271, 28.
- flân (f.) sagitta, iaculum. Gr. 3, 444. I, 358. Erl. 145. Gl. Bv. sg. gen. 'flâne þæs stânes, obelisci' M. gl. 403. acc. (við) flâne (feónda) 3166. pl. nom. (þine) flâna, 'tuæ sagittæ' Ps. 44, 7. gen. 'flâna

- scúras' El. 117; Jud. 137, 67. dat. 'fyllað heóra coceras mid flánum, paraverunt sagittas suas in pharetra' Ps. 10, 2. pl. acc. flán Ps. 7, 13. 'ne forhtast þú þé on dæge flán on lyfte' Ps. 90, 6. ~ Ex. 438, 23. Vielleicht ist das Wort auch als neutrum anzusetzen. S. gúðflán.
- fleám** (m.) fuga Gr. 1, 368. 2, 186. Erl. 131. 134. dat. fleáme (nergan) 1995. ~ (dælan) 2273. (ic) ~ (dæle) Ps. 54, 7. ~ (spóvan) A. 1544. (þá vearð on) ~ A. 1386. (vurdon on) ~ 2068. acc. (on) fleám (gevat) 4131. (on) fleán (sceácan) Ex. 280, 17. (fram me) ~ (gedydan) Ps. 141, 5.
- fléd** (?n.) = flód, flumen, fluctus. dat. (eá in) fléde 232. 'læt nú of þinum stapole streámas veallan eá in fléde' A. 1504.
- fléma** (m.) profugus Gr. 1, 645. nom. ~ 1017. Vgl. 'flýman', und 'flýmena, apostatarum' M. gl. 423.
- fleógan**, volare Gr. 1, 896; 897. I, 370. præt. sg. 3. fleáh 1451. 1460. II, 163. fleág Ex. 157, 9. ~ (giellende gár) Ex. 326, 12. ~ Ex. 405, 1. inf. fleógan 415. 1436. 1445. 1474. 2572. II, 266.
- fleón**, fugere Gr. I, 370. præt. sg. 1. fleáh 2266. sg. 3. fleáh 1813. 1933. 3098. flugon 3132. 3381. inf. fleón 2256. 4029. part. præs. fleónde 2074.
- fleótan**, fluctuare; natare. præs. pl. 3. 'oft scipu scriþende scrinde fleótað' Ps. 103, 24. part. præs. fleótende. pl. gen. fleótendra (ferð) Ex. 289, 26. acc. fleótende (hreáv) 1442.
- flet** (n.) atrium, domus, conclave Gr. 2, 453. 3, 429. I, 333. Graff 3, 360. sg. dat. (on) flette 2441; Ex. 429, 16. acc. (on) flet (beran) Ex. 437, 3; 438, 24. pl. acc. flet (ofgeafon) Ex. 290, 7.
- fletgesteald** (n.) domus, domicilium, sedes Gr. 2, 453; 527. sg. acc. flettgesteald 1605. pl. dat. (onfæng) fletgestealdum 1070.
- fletpæð** (m.) atrium; semita Gr. 2, 453; 513. pl. acc. fletpæðas 2723., wo die Bemerkung nachzulesen ist.
- flit** (n.) contentio, certamen; scandalum Gr. 2, 14. (vgl. geflit El. 903. Ex. 271, 18. geflitu ræran El. 443; 953. Erl. 150. on geflit, certatim Gr. 3, 155 = flitmælum Gr. 3, 137. M. gl. 333.) sg. dat. (on) fritte 2066. Vgl. noch: 'flitend, litigans' M. gl. 391. 'flitcræft, dialectica' M. gl. 394. 'mid flitcræftlicum, dialecticis' M. gl. 396. 'flitera, schismaticorum' M. gl. 389. 'flitfulles, dialecticæ' M. gl. 399. 'flitfulra, dialecticorum' M. gl. 396.
- flód** (n. und m.) flumen, fluctus, currentum maris Gr. 1, 364; 643. 2, 236; 493. 3, 383. sg. nom. flód 204. 1293. 1381. 1393. 1414. ~ (ýsum veóll) A. 1546. ~ (blóde veóll) Bv. 2843. gen. 'flódes, diluvii' M. gl. 381. dat. flóde 157. 167. 1291. 1318. 1452. 1539. 1595. acc. flód 829. flód blód gevód, sanguis pervasit fluctum 3391. pl. nom. 'flód, fluenta' M. gl. 406. 'flóðas, reóhnyse, flustra' M. gl. 381. (fámige) flóðas 2207. acc. (nive) flóðas 3291. S. drenclód; lagoflód 127., mereflód 1336. 3432.
- flóðblác**, maris pavidus. ~ (here) 3426.
- flóðegsa** (m.) horror aquarum, tempestas maris Gr. 2, 484. Gl. Bv. nom. ~ (becvom) 3375.

- flōdvearda** (m.) *custos fluctus*. ~ 3422.
- flōdveg** (m.) *iter maris*, sg. dat. ~ e 3035. pl. acc. ~ as. Ex. 309, 4. 418, 22. = flōtveg Ex. 475, 1.
- flōr**, flōre (f.) *atrium, pavimentum; tabulatum* Gr. I, 364. Gl. Bv. nom. flōr II, 39; 320. dat. (on) flōre II, 111. 'ætfealh mīn sāval flōre, adhæsit pavimento anima mea' Ps. 118, 25. acc. 'þ̅ him þ̅ heāfod vand forð on þā flōre' Jud. 134, 41.
- flōta** (m.) *nauta; auch navis, classis* Gr. 2, 20. 3, 439. I, 339. Erl. XXXIV. Gl. Bv. sg. nom. flōta 3260. pl. nom. flōtan 3062. 3152; in allen drei Stellen 'nauta'; doch 'navis' z. B. in Folgendem: 'leōf vilcuma Frysan wīfe, þonne flōta stondeð, bið his ceōl cumen 7 hýre ceorl tō hām' Ex. 339, 19.
- flōtmon** (m.) *nauta* Gr. 2, 507. 'flōtman, vicing, archipirata' M. gl. 414. pl. gen. flōtmonna (freá) 1470.
- flýg** (m.) *fuga; volatus*. gen. flýges (cunnode) Ex. 40, 28. dat. flýge Ex. 123, 10. (on) flýge (7 on flyhte) II, 113. 'við flýge gāres' Ex. 297, 11.
- flyht** (f.) *volatus; fuga* Gr. 2, 24; 204; vielleicht nur 'volatus' allein. nom. (þæs fugles) flyht Ex. 40, 15. dat. 'fareð (nämlich der Phönix) feðrum snell flyhte on lyfte' Ex. 206, 8. 'svá þone hālgan (den Vogel Phönix) hringe beteldað (näml. 'fugla cynn') flyhte on lyfte' Ex. 221, 25. 'þe on flyhte á þā penunge þrymme beveotigað', Subject sind 'vuldres áras six', die Engel, Cherubim; El. 743.
- flýman**, in *exilium* mittere Gr. 2, 149. præt. sg. 3. (ac hie god) flýmde 2109. S. geflýmed 3779.
- fōh**, in der Stelle II, 687., nach Ms. Jun. Th., würde zu 'fōn' gehören, w. m. s.
- folc** (n.) *multitudo, turba, comitatus, comites, tribus, familia, populus* Gr. 2, 280. 3, 473. I, 338; 341. Graff 3, 505. sg. nom. folc 1644. 1647. 2285. gen. folces 1193. 1663. 2308. 2483. 2660. dat. folce 1245. 2123. 2410. 2554. 2620. 2985. acc. folc 1210. 1227. 1291. 1377. 1724. 2017. 2500. pl. nom. folc 2090. ~ (geludon) 1547. (vīd) ~ (cenned vāron) 1632. ~ (Canaanēa 7 Feretia) 1903. (brād) ~ (cumað) 2327. ~ (unrim ávócon) 2608. gen. folca 153. 666. 744. 2533. 2691. 3208. ~ (bearn) 1083. dat. folcum 2493. 3430. II, 561. acc. (geond) folc (monig) 233. S. gefolc.
- folcbearn** (n.) *populi filius, unus e populo; indigena, vernaculus* Gr. 2, 453. pl. nom. ~ 1754. dat. ~ um 2188.
- folccūð**, *celeber, clarus*. ~ 3336.
- folccýning** (m.) *rex populi, rex* Gr. 2, 453; 454. sg. dat. ~ e 2748. pl. nom. ~ as 1969. 2068.
- foledriht**, **foledryht** (f.) *comitatus, multitudo hominum, concilium*. acc. foledriht (vera) 1257; Ex. 66, 5.
- folcefiren** (f.) *crimen manifestum*. pl. nom. folcefirena 2404.

- folcegetrum (m.) comitatus, caterva. dat. ~ e 2041. S. 'folcegetrum' und 'getrum' 3263.
- folcfreá (m.) dominus populi; dominus Gr. 2, 454. D. M. 191. sg. dat. ~ n 1846. S. ágendfreá, freá drihten (unter 'drihten'), liffreá.
- folcgesið (m.) comes popularis; popularis, contribulis; da 'gesið' später auch als Ehrentitel (= comes) gebraucht wurde; so könnte 'folcgesið' auch 'vir nobilis' bedeuten. pl. nom. folcgesiðas 2128. dat. folcgesiðum 3928. S. gesið; gesiðmægen Ex. 339, 4.
- folcgestealla (m.) comes militiæ, consors, socius belli Gr. 2, 454; 527. Gl. Bv. pl. gen. folcgestealna 271. acc. folcgesteallan 287.
- folcgestreón (f.) gaza publica; res pretiosæ Gr. 2, 454; 528. pl. dat. ~ um 1976.
- folcgetal (? n.) numerus populi; populus totus, multitudo incolarum. dat. (âlesen on) folcgetal 3158. Vgl. 'ringetal' 1415. 'getalum myclum' 1682. u. folctal.
- folcgetrum = folcegetrum. pl. nom. (óðþæt) folcgetrume (gefaren hafdon) 1982. Vgl. gârgetrum Ex. 42, 18.
- folcmægen (n.) vis, potentia populi; populus, natio Gr. 2, 454. sg. nom. ~ 3276. 3703.
- folcmægð (f.) tribus, natio pl. gen. ~ a (fruman) 1272. ~ byht 2207.
- folcmære, ceheber, frequens hominibus. pl. acc. (ofer) folcmære (land) 1795.
- folcriht (n.) ius populi, ius publicum; iura populi Gr. 2, 454. sg. acc. ~ 2951.
- folcscearu (f.) sectio populi; gens, tribus, populus, natio; auch 'regio' Gr. 2, 454; 522. "allodium, opposed to beneficium, as 'folc-land' to 'bócland'; provincia, natio Cod. Verc." Gl. Bv. v. sceran. Im Cædmon hat das Wort nur die Bedeutung von 'populus, natio' u. dgl. sg. dat. folcsceare 1866. 2471. 2674. 2823. El. 967. folcsceare El. 403.
- folestede (m.) locus populi, metropolis, urbs; locus pugnæ, proelii Gr. 2, 454; 527. Gl. Bv. sg. nom. ~ (gumena) A. 20. dat. folestede A. 179. Jud. 140, 61. acc. folestede 2195. pl. nom. folestede 1927.
- folestyde = folestede. sg. dat. (from þám) folestyde 1995.
- folcsveót (m.) multitudo populi, caterva, manus Gr. 2, 454. pl. gen. ~ a 3506. S. sveót 3149. 3425.
- folctal (f.) enumeratio populi, genealogia. dat. ~ e 3308.
- folctoga (m.) dux populi, dux, princeps Gr. 2, 437; 454; 529. Gl. Bv. sg. nom. (from) ~ 2943; Ex. 156, 13. ~ 4173. 4242. gen. ~ n Jud. 132, 43. dat. ~ n 3626. Ex. 256, 1. acc. (fromne) ~ n 1956. pl. nom. (frome) folctogan A. 8. acc. ~ 3183. 4045. Jud. 137, 12.
- folcveras (m. pl.) populares; incolæ, homines Gr. 2, 454; 534. nom. ~ 222. 1840.
- fold (f.) terra. sg. nom. ~ 150. Hiemit zusammengesetzt 'folcbúend' = eorðbúend, e, incolæ, incolæ (pl.) Ps. 64, 10. Ex. 154, 17. El. 1014. Ex. 54, 14. 72, 25. 465, 9. 17. foldbúendra Ex. 106, 2. foldbúendum

- Ex. 186, 24. foldgræf, sepulcrum, tumulus El. 844. pl. dat. (árisan of) foldgrafum Ex. 63, 27.
- folde** (f.) terra, solum, campus Gr. 1, 646. 2, 228. D. M. 229. Gl. Bv. nom. folde 116. 157. 215. 1015. 1555. 1759. 1964. 2198. II, 214. gen. foldan 3298. ~ (sceát) Ex. 5, 21. ~ (sceátas) 1529. Ex. 445, 20. ~ (sceáttas), terræ partes, regiones 3357. (fægre) ~ 1652. 'geond ~ bearn' inter terræ filios i. e. homines 1658. (unlytel dæl sfdre) ~, 'vastæ terræ' 2545. dat. (ofer) foldan 1083. (on) ~ 1482. (from) ~ (up) 2571. (æfter) ~, wie 'æfter burgum' gebraucht, passim, ubique 3325. (under) ~ 3465. (tó) ~ II, 496; 548. ~ (befolen) 4077. acc. (bráde) foldan 1746. (ofer) ~ 154. II, 266. (on) ~ II, 535. ~ II, 687. Vgl. 's æfoldan dæl' 222.
- foldveg** (m.) via terræ, iter; terra Gr. 2, 537. 'via terrena' Gl. Bv. dat. foldvege 2504. 2867. ~ (fèran tó Judéum) El. 215. (on) ~ 2044. 'nis þ uneaðe eallvealdan gode tó gefremmanne on ~' A. 206. 'tó ge- cýpne cvicra ángum on foldvege fira cynnes' Ex. 177, 8. 'and- veard ne mæg on þissum foldvege feónd gebidan', in hac terra Ex. 93, 22. Dieselbe Bedeutung hat 'eorðveg'; 'on eorðvege' El. 1015. Ex. 209, 29. 'of eorðvegum up gefèran' El. 735.
- folgian**, sequi Gr. 1, 907. I, 338. Graff 3, 507. præt. sg. 3. folgade Ex. 419, 8. 495, 4. þ folgode 2378. inf. folgian Ex. 164, 25. part. præt. folgad II, 561.
- folgað**, folgoð (m.) id, quod sequitur, sequela; pompa, comites, sectato- res, servitores, pedissequi Gr. 2, 254; aber auch 'is, quem sequimur, dominus'. sg. acc. (fægernð folgað) II, 331. pl. gen. 'habbað fol- goða cyst mid cyninge' Ex. 24, 26. Zu der zweiten Bedeutung gehören: Ex. 379, 25: 'áhte ic fela vintra folgað tilne, holdne hláford'; und Ex. 442, 8: 'hæfde ic uhtceare, hvær mín leódfuma londes være; þá ic me fèran gevát folgað sècan' Ex. 442, 8.
- folm** (m. und f.) manus Gr. 1, 642. 3, 404. Graff 3, 517. sg. dat. folme A. 1134. acc. (oder pl. acc.?) 'for þam næglum, þe þæs nergendes fét purhvódon þ his folme svà some' El. 1066. pl. dat. folmum 980. 1007. 1092. 2165. 2478. 2807. 2900. 3166. 3325. 3336. II, 714. Auch findet sich die masculine Pluralform 'folmas', und ausser der obigen starken Femininalform, noch die schwache 'folme' Gr. 2, 148. I, 338; 78. fét þ folme (sg. nom. oder pl. nom.?) Ex. 413, 17.
- fôn**, fangan, capere, prehendere; accipere, incipere. præt. sg. 3. (gár- beámes) fèng? 1175; mit dem gen. wird es auch sonst construiert (z. B. fara fèng, incepti iter Bv. 1150.); dagegen mit dem Dativ in in der Verbindung 'fôn tó þam rice', regnum adire, incipere. Bosw. Th. Gl. AS. imperat. fôh II, 687. inf. fôn 287. Die Composita sind häufiger; z. B. befôn, onfôn.
- fond**; s. findan.
- fôr**; s. faran.
- fôre** (f.) via, iter, expeditio Gr. 2, 736. sg. dat. (fýsan tó) fôre 2854. (svift væs on) ~ Ex. 434, 20. acc. (ór ne) fôre 1003. 'ne durfon ge on

- þá fóre frátre ladan' A. 337. (frécne) ~, iter periculosum Ex. 136, 8. 'mec min fæder on þás fóre tó þe hider onsende' Ex. 261, 27.
- for (præp. mit dem dat. und acc.) ante, præ, coram; 'pro, ob' M. gl. 402. 438. Gr. 2, 724; 725; 726; 851. mit dem acc. 'for þe andveardne' in præsentiam tuam 868.
- foran (præp. mit dem dat., und adv.) ex adverso, ante, præ, præcepto Gl. Bv. (him) ~ 3101. ~ (tò þe ódne) 3611. ~ (tò þám hæðenan) 3951. ~ (áfeallan) 4074. S. beforan.
- forbærnan, comburere, consumere. præt. sg. 3. ƿ he forbærnde 3052. 'forbærnde, exarsit' M. gl. 360. inf. (lic) forbærnan. 2852. part. præt. forbærned (beorhleoðu) 2999. S. bærnan.
- forbégan, flectere, deprimere, imminuere, opprimere; confringere. præs. coni. pl. 2. (ƿ ge gúðfreán gylp) forbégan! A. 1334. Erl. 131. præt. sg. 3. (he helleduru forbræc ƿ) forbégde II, 469. part. præt. (þær væs móðigra mægen) forbégde A. 1571. S. bégan, forbigan.
- forbeóðan, prohibere, dehortari Gr. 2, 852. præt. sg. 3. forbeád 633. 642. (yordum) ~ 878. 'forbéd, compescuit' M. gl. 381. inf. 'hvylic hláford mæg ús forbeóðan úrne villan?' Ps. 11, 4. part. præt. pl. (væron inc) forbodene 892. 'forbodene edcyrr, interdictum liminium' M. gl. 385. 'þá forbodenan, vetitos' M. gl. 367. 'forbude prohiberet' M. gl. 435.
- forberstan, disrumpi, confringi, opprimi Gr. 2, 855. præs. sg. 3. (me þas vèn næfre) forbirsteð (in breóstum), deficiet Ex. 236, 2. præt. sg. 3. (eall) forberst Ex. 70, 13. part. præt. (beót væs) forborsten 70.
- forbigan, forbygan, forbigean = forbégan. præt. sg. 3. 'he forbeáh, declinavit' M. gl. 432. (bælc) forbigde 54. (heáp) forbýgde Ex. 46, 3. pl. 3. (siðþan hy Ingeldes ord) forbigdan Ex. 321, 19. part. præt. (vearð bælc) forbíged Jud. 139, 24. (væs) ~ (þrym) 70. Vgl. 'forbúgað, declinant' M. gl. 345. Gr. 2, 856.
- forbreccan, conterere, confringere; violare, rumpere. præt. sg. 3. (helle duru) forbræc II, 469. pl. 1. (vit valdendes vord) forbræcon 795. inf. (volde heofona helm helle veallas) forbreccan (ƿ forbýgan) Ex. 461, 13. part. præt. (hie gebod godes) forbrocen (hæfdon) 696.
- forbyrnan, ardere; urere, comburere. part. præt. (væron þá bendas) forburnene 3952.
- fordón, perdere, delere, destruere; reprobare (in kirchlichem Sinne). Gr. 2, 853. præs. sg. 2. þá fordést, perdes Ps. 5, 5. sg. 3.? 'fordéð, obtundit' M. gl. 366. coni. pl. 3. (ƿ hime) fordón Ps. 16, 8. imperat. (ne forleós me, ne me ne) fordó, ne perdas me Ps. 27, 4. inf. (ƿ he mæge) fordón (þá unsceðpendan), ut interficiat innocentes Ps. 9, 28. ~ Ps. 36, 32. gerund. (þá þe sécað mine sávle) tó fordonne Ps. 34, 4. 36, 32. part. præt. 'fordón, fordên', perditus, reprobatus. (þeáh heó) fordón (vurde) 625. pl. nom. (firenum) fordóne Ex. 68, 16. (gesihð ƿ) ~ (sár þróvian) Ex. 76, 34. (ƿ hie þær scóma mæste dreógað) ~ Ex. 78, 16. dat. (seóped svearta lëg on) fordónum Ex. 62, 2. fordên. (firenum) fordên Ex. 74, 15. pl. gen. forðénera (gedræg) A. 43. Erl. 95.

- feor (præp. mit dem Dativ) ante, coram Gr. 2, 903. (scineð þe leóht) fore 611.
- foregenga (m.) præcursor, prodromus; antecessor, prædecessor; im plur. patres, parentes, 'maiores. 'forgengca, forslap, antecessor' M. gl. 344. sg. nom. foregenga 3049. Jud. 135, 11. sg. acc. þone foregengan Ex. 134, 7. pl. nom. foregengan Ps. 43, 4. þá ~ (ylðran ússe) Ex. 228, 13. 'forþæm he færð þær his foregengan beoð, et introibit usque in progeniem patrum suorum' Ps. 48, 19. gen. (on hióra) foregengena (dagum), 'in diebus antiquis' Ps. 43, 2. acc. foregengan Ps. 43, 3.
- foremeahtig, foremihtig, præpotens, omnipotens Gr. 2, 727. pl. nom. (þá) foremeahtige (folces ræsvan) 1663. 'þá foremeah[igan], strenua' M. gl. 330. sg. nom. foremihtig (folca ræsua) 4184. (þær he ealdordom onfehð) foremihtig (ofer fugla cynn) Ex. 208, 21.
- foreveall (m.) munitio, agger; 'moenia temporaria'. Gr. 2, 727. pl. nom. ~ as 3226.
- forfôn, præhendere, apprehendere, comprehendere; deprehendere Gr. 2, 857. præs. sg. 3. (þe sorgleáse hæleð semninga) forfehð Ex. 54, 25. 'forne forfehð, anticipiet' M. gl. 343. præt. sg. 2. (ær þú núþá þá miclan meaht mín ofersviðdest, fæste) forfenge Ex. 273, 26. sg. 3. (ealle svylt fornam, deaðræs) forfeng A. 995. imperat. forföh (þone frætgan ʒ fæste geheald) Ex. 259, 18. part. præt. forfangen 4131. forfongen Legg. Alfredi II., wo der Ausdruck von Thorpe erklärt ist. 'heó sý forne forfangen, forebiscôd, præoccupetur' M. gl. 356.
- forgifan, dare, præbere; concedere, permittere. Gr. 2, 857. præs. sg. 3. he forgifð 658. ~ 'reddet' M. gl. 359. præt. sg. 3. forgeaf 250. 523. 638. 746. 841. 2103. 2156. 2576. 2837. 2918. 3995. 4279. II, 489. 'forgeaf, permitteret' M. gl. 382. coni. sg. 1. ic forgeafe 408. sg. 3. forgefe 3082. imperat. forgif 2120. 2776. part. præt. 'forgifen befead, concessum' M. gl. 337. ~ 'datum est' M. gl. 358. 'forgifen, dispensans' M. gl. 367. ~ 2929. 'forgifene, brohte, oblatam' M. gl. 404. 'heó væs forgyfen, donabitur' M. gl. 409.
- forgildan, retribuere, rependere. præt. sg. 3. (him þæs leán) forgeald 2538. (deóp leán) ~ 3244. ~ II, 419; 580. inf. forgildan Ex. 230, 17. part. præt. (hit is nú Adame eall) forgolden 753. Jud. 137, 59.
- forgitan, forgietan (Ex. 345, 4.), forgytan, oblivisci, negligere Gr. 2, 426. mit folgendem Accusativ oder Genitiv. Præs. sg. 2. forgitst (þú mín) Ps. 41, 11. præt. pl. 3. (hie drihten, êcne ânvaldan, oft) forgeaton II, 643; dagegen: (ealles þæs) forgeton 3073. coni. sg. 3. (þ hie ne) forgeate 846. inf. forgitan (mín) Ps. 12, 1; 118, 109. part. præt. forgiten Ps. 77, 13. 'forgitene, oblita' M. gl. 432.
- forgrípan, apprehendere, arripere, aggredi, congregari, in aliquem irruere, pugnam committere Gr. 2, 857. Gl. Bv.; auch mit dem Dativ. Præs. sg. 3. (lig gifre) forgrifeð (londes frættve) Ex. 232, 15. (hi on ende yrre) ~ Ps. 58, 12. coni. sg. 3. (æbylignes eác yrres þines hi) forgrife Ps. 68, 25. pl. 1. (hvænne hine God læte, þonne ve hine) forgrípen Ps. 138, 9. inf. forgrípan (gumcynne) 1270.

- forġyman**, negligere Bosw. Gl. Bv. præt. pl. 3. (hie þegnscipe godes) forġymdon 326. Vgl. forġymedness, negligentia Gr. 2, 325; 330.
- forhabban**, forhæbban, abstinere, continere, retinere, cohibere Gr. 2, 853. Gl. Bv. inf. forhabban 3416. part. præs. 'forhæbbendra mædena, continentium virginum' M. gl. 351. 'þá eorðlican forhæbbendra; terreni calibes' M. gl. 357. part. præt. forhæfed 3665.
- forhaten**, odiosus, invidiosus. se forhatena 606.
- forhealdan**, impedire Gl. Beov. desciscere, deficere ab aliquo. Præs. pl. 3. 'þú forleósest þá forhealdað þe, qui fornicantur abs te' Ps. 72, 22. præt. pl. 3. (eall hi) forheoldan (heáh veorc Godes), 'fornicati sunt in adinventionibus suis' Ps. 105, 29. part. præt. pl. acc. forhealdene, abiectos, perditos, reprobos 102. Vgl. forðón.
- forhelan**, celare, occultare, tegere Gr. 2, 857. præs. sg. 1. forhele (ic incrum hërran) 576. inf. forhelan Ex. 340, 25. part. præt. forholen. 'ne bið þær viht forholen' Ex. 65, 14. 'min gránung þe nis ná forholen, gemitus meus a te non est absconditus' Ps. 37, 9.
- forht**, timidus, territus, pavidus Gr. 1, 732. 2, 206. Dfnb. 363. Gl. Ul. 203. ~ 1949. 1964. 2165. 2660. 4242. compar. pl. þý forhtran 3188. Vgl. 'forhtra, formidosorum' M. gl. 427. 'forhtum, tremebundis' M. gl. 408.
- forhtian**, forhtigan, formidare, pavere Dfnb. 363. part. præs. pl. forhtigene 3381. 'forhtigende, obstupescens' M. gl. 429. Vgl. noch 'forhtige, paveas' M. gl. 400. 'forhtede, formidavit' M. gl. 369. 'forhto[de], expavit' M. gl. 391.
- forlâcan**, pellicere, fallere Gr. 2, 855. D. M. 378. præt. sg. 3. forlêc (hie mid ligenum) 643. S. die Bemerkung l. c. und 'lâcan'.
- forlâðan**, seducere, in perniciem ducere Gl. Bv. inf. forlâðan (J forlâran) 450. 690. part. præt. forlâð 626. forlâðd 595. pl. forlâðde 725.
- forlâran**, male informare, seducere Gr. 2, 853. Erl. 113. D. M. 378. præt. sg. 2. 'hvæt þú leóde feala forleólce J forlârdest!' A. 1364. sg. 3. forlârde (idese sciene) 697. 'hie seó vurd besvác, forleólc J forlârde' A. 614. 'svá se ealda feónd forlârde lygesearvum leóde, fortyhte Judæa cyn' El. 208. [Zu 'fortyhte' pellexit, vgl. die ähnliche Stelle, Ex. 17, 14: 'þonan ús ár þurh synlust se svearta gæst forte áh J fortylde']. inf. forlâran 450. 690. gerund. tó forlâranne 700. part. præt. forlâred (þú me hæfst o n mines hërran hete) 815.
- forlâtan**, relinquere, derelinquere, deserere Gr. 2, 857. I, 377. præs. sg. 1. ic forlâte 2250. '~ prætereo' M. gl. 399. sg. 3. forlâteð II, 294. con. pl. 1. (þ ve) forlâten 402. pl. 3. (þ hie) ~ 427. præt. sg. 3. forlêt (fleógan) 1445. (his svát) ~ II, 547. pl. 1. (vit) forlêt (þú úsic ána) 3828. pl. forlâteð 235. part. præt. forlâten 769. '~', dimittitur' M. gl. 343. 'ne sý forlâten, forgæged, forgymelæsed, prætermittatur' M. gl. 424. 'forlâtene synderlicnyse, omissa specialitate' M. gl. 338.
- forleósan**, amittere, perdere, penitus perdere Gr. 1, 897. I, 370. præt. sg. 2. forlûre Ex. 85, 30. inf. forleósan 1276. part. præt. forloren. 'ic

- væs svylce forloren fæt, et factus sum sicut vas perditum' Ps. 30, 14. forleórt Erl. 163.
- forlór** (f.) perditio, pernicies Bosw. Gr. 2, 726. dat. (mid hæleða) forlóre 754. 'ne loc of heáfde tó forlóre vurde' A. 1423.
- forma**, se forma, seó, þæt forme, primus Gr. 2, 152. 3, 635. I, 338. Dfb. 355. sg. nom. forma (sið) 2951. dat. forman (siðe), prima vice 318; Ex. 419, 3. ~ (vorde) 492. acc. (þurh) forman (gyllt) 995. pl. acc. (þá) forman (tvá) 194.
- forniman**, comprehendere, abripere, consumere; tollere, auferre, delere, destruere Gr. 2, 856; 857. D. M. 184. præs. sg. 3. (þæt eóv bál) fornimeð El. 577. præt. sg. 3. (geónge on geofene gúðræs) fornam A. 1531. (ealle svylt) 994. (lig eall) ~ 2542. (sælde sægrundas súðvind) ~ 3218. (þ mycle mægen minra handa heóra ehtendas ealle) ~, 'super tribulantes eos immissem manum meam' Ps. 80, 13. pl. 3. fornámon Ps. 77, 47. (ealle þá ýða) ~, 'inimicos eorum operuit mare' Ps. 77, 53. Die Form 'fornom' findet sich Ex. 216, 15. 291, 11. 283, 5. 477, 19. inf. (þu hi eáðe miht tó návihte) forniman, 'ad nihilum rediges' Ps. 72, 16.
- forod**, labefactus, debilitatus, evanidus Gr. 2, 230. (væs him gylp) ~ 69. 'mín bán væron gedréfedu 7 full neáh forod' Ps. 30, 12.
- forscapan**, transformare. Bosw. Gl. Bv. præt. sg. 3. forsceóp (tó deóflum) 308. part. præt. pl. (scinnan) forscepene II, 72.
- forsceap** (f.) malefactum. sg. dat. (me nædre tó) forsceape (scyhte) 895.
- forscrifan**, prædestinare, ordinare, præordinare, imperare, præcipere. Gl. Bv.: 'condemnare' (man sehe indessen: foregescrifan A. 846. und gescrifan 3068. A. 297. 787. El. 1047.; es begreift die Bedeutungen von 'præscribere' und 'proscribere' in sich). part. præt. forscriften II, 33.
- forscúfan**, prosternere, depellere, deturbare. præt. sg. 3. forsceáf 3133. Das Simplex 'scúfan' ist häufiger: 136. 1558. 2806. II, 446. 634.
- forsettan**, protrudere, proferre, procrastinare; obstruere, intercludere. præs. sg. 1. coní. (gif ic ne) forsette, 'si non proposuero' Ps. 136, 6. præt. sg. 3. (ne he tid) forsæt Ex. 122, 26. ~ (þy siðe) 253. pl. 3. (fæste) forsætton (heáfodsiene) 2483.
- forsleán**, percutere, cædere, necare. part. præt. forslegen 2017.
- forspanan**, forspannan, allicere, seducere. Gr. 2, 855. præt. sg. 3. forspeón 349. part. præs. 'forspennende forspennigce, lenocinantes' M. gl. 425. part. præt. pl. 'forspennene, lenocinia' M. gl. 343. 436. Vgl. ferner: 'forspennigce, lenocinio' M. gl. 395. '~ anathemate' M. gl. 435. '~ illecebras' M. gl. 425. '~ lenocinia' M. gl. 432. 'forspennendlice, illecebrosa' M. gl. 336. 'forspennendlicum, lenocinante' M. gl. 438. 'forspen[ningcum], svæsnyssum, blandimentis' M. gl. 395.
- forst** (m.) gelu. Gr. 1, 639. I, 339. Dfb. 410. sg. nom. forst 315. 806. (hrim 7) ~ A. 1258. ~ (7 snav) Ex. 192, 10. ~ (7 snav eorþan þeccað) Ex. 215, 5. (sceal freósan) Ex. 338, 1. (se hearda) ~ Ex. 425, 11. 'ne se hearda forst caldum eýlegicelum cnýseð ænigne' Ex.

- 201, 19. 'fȳr, forst, hægel, ȳ gefeallen snav, is ȳ yste, ealra gá-stas, þe his vord villað vyrcean georne, ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum eius' Ps. 148, 8. gen. for-stes (fnæst) Ex. 198, 24. ~ (fetre) Ex. 338, 9. dat. (vårøn mine fêt) forste (gebunden, caldum clomum) Ex. 306, 18. (æleð hy mid þy ealdan lige ȳ mid þy egsan) ~ Ex. 94, 29. pl. nom. forstas 3896.
- forstælan**, surripere, furari. part. præ. forstolen. (ferhðe) ~, exanimatus 1573. (veorþeð se stán) ~ Ex. 345, 18. S. auch 'gestælan' und 'stælan', und vgl. 'forstæl, surripuit' M. gl. 435.
- forstandan**, forstondan (Ex. 144, 7.), obsistere, resistere, arcere, im-pedire; defendere, prodesse; intelligere Gr. 2, 855; 858; 859. Gl. Bv. præ. sg. 3. (him þæt metod) forstóð, impedivit, prohibuit 2742; ebenso: 'him þæt engel forstóð' A. 1540. (leódmægne) ~, re-stitit 3057. (þ̅ him vige) ~ Ex. 317, 14. 'he (Moyses) þæt folc forstóð feonda mægene', defendit populum a potentia hostium Ps. 105, 19. pl. 3. forstódon, intellexerunt? 766. inf. (fæsten fȳre) forstandan, defendere 2516.
- forsvâpan**, everrere, abripere, protrudere; evanidum reddere, delere. Gl. Bv. D. M. 378. præ. sg. 3. (hie vȳrd) forsveóp Bv. 948. (ealle vȳrd) ~ Bv. 5624. part. præ. forsvâpen (on þás sveartan mistas) 390.
- forsvelgan**, consumere, absorbere, devorare, deglutire Gr. 2, 855. M. gl. 404. Gl. Bv. præ. sg. 3. (hit eorðe) forsvelgeð Ps. 57, 6. forsvilgeð Ex. 433, 22. forsvelyceð Ps. 48, 13. præ. sg. 2. þú forsvelge 935. sg. 3. forsvealg A. 1590. Ex. 432, 8. (fȳr) forsvealh 2551. Ps. 77, 50. 105, 15. ~ M. gl. 380. inf. forsvelgan Ex. 113, 29. 311, 20. for-sveolgan Ps. 123, 2. part. præ. 'forsvelgendum æddrum, cataractis vorantibus' M. gl. 342. part. præ. pl. forsvelgene Ps. 57, 8. forsvol-gene Ps. 140, 8. S. svelgan.
- forveard**, continuo, protinus 785.
- forveorpan**, proicere, propellere. præ. sg. 2. þú forvorpe (min vord symle underbæc fram þe), 'proiecisti sermones meos postea' Ps. 49, 18. inf. forveorpan (on) 689.
- forveorðan**, perire, interire. Gr. 2, 853. Dfb. 194. præ. con. sg. 2. (þy læs) þú forveorðe 2497. præ. sg. 3. forvearð 2582. II, 21. pl. 3. (ealle) forvurðan II, 198. In den Psalmen sehr häufig.
- forvundian**, vulnerare. part. præ. (synnum) forvundod II, 132. Vgl. ge-vundod (mid vomum) II, 158.
- forvyrcean**, forvyrcean, amittere, perdere, effundere (gratiam) Gr. 2, 853. obstruere, intercludere, præcludere. part. præ. (væs) forvorht II, 76. (ic) forvorht (hæbbe hildo þine) 1020. (ic hafa hylðo) forvorhte 834. (synt pissa heldora vegas) forvorhte 380. (þám þær mid fire-num cumað forð) forvorhte, condemnati, reprobati Ex. 57, 20. (bearn) ~ 854. þá forvorhtan II, 622. S. fordón.
- forvyrnan**, prohibere, denegare, mit dem Dativ der Person und dem Ge-nitiv der verweigerten Sache. Gl. A. S. præ. con. pl. 3. (þȳ læs eóv viðferhohtend vegas) forvyrnen Ex. 282, 18. præ. sg. 3. (me

- þæs) forvyrnde (heofona valdend) 2213., wo man die Bemerkung beachte. (he his lichoman vynna) ~ Ex. 111, 31. pl. 2. (þearfum) forvyrndon (þæt hi under eóvrum þæce mósten ingebúgan) Ex. 92, 4. part. præt. (me hvílum bíð) forvyrned (villan mínes) Ex. 268, 32. 'him nánes villan næs forvyrnd hér, ne nánes lustes ou þysse veorulde' Ps. 48, 18. Vgl. 'forveornde, denegatum' M. gl. 429. 'forvurnende, prohibens' M. gl. 367.
- forð, inde, ulterius, porro; prorsum, protinus; usque, sine intermissione Gr. 2, 903. I, 339. ~ 319. 347. 564. 621. 848. 1185. 1795. 2044. 2432. 2529. ~ þonon II, 476. ~ butan ende Ex. 240, 11. 'á forð éce' Ex. 192, 28.
- forþám, forþám, ideo Gr. I, 327. quoniam, nam Bosw. 'forþám, furþer, eo, quod' M. gl. 413. forþám 773. forþám Ps. 20, 2. 32, 4. 8. 33, 15. 34, 7. 37, 7. 10. 16. 48, 14. 18. u. s. f.
- forðbær, fertilis, fecundus. forðbæro (tid) 132. forðberan, proferre, gignere, procreare, in lucem edere Gr. 2, 903. 'svá hi tó vorulde vlite forðberað' Ex. 349, 17. 'leóht forðbereð bronda beorhtóst' Ex. 350, 16. 'seal se dæg veorþan, þæt ve forðberað firena gehvylce, þeavas 7 gepohtas' Ex. 447, 6. 'þonne ic eom forðboren' Ex. 480, 15.
- forðceósan, eligere, deligere, præferre, wird, wie ceósan, geceósan, forðgán, forðgevitán u. a., gebraucht, um den Begriff 'sterben' zu umschreiben; z. B. 'ær he bælc cure, antequam rogam eligebat' Bv. 5632. 'þéh þé fell curen, quamvis casum, mortem elegerint' A. 1609. 'geceás écne ráð, consilium æternam elegit' Bv. 'ærþon forðcure vælreste, antequam elegit mortis quietem' 1636.
- forðcuman, procedere Gr. 2, 903. ~ 122.
- forðfaran, forðferan, progredi, prodire, abire, decedere; mori Gr. 2, 903.; wird reflexiv gebraucht: 'þú meahst þe forðfaran' 540. Vgl. forðferende, obeuntem, morientem' M. gl. 414. 'forðfaren' und 'forðfered', mortuus Gl. A. S. forðfór, obitus, mors Gr. 2, 730.
- forðgán, prodire, procedere; nasci Gr. 2, 903. præs. sg. 3. (ráð) forðgæð 3454. inf. forðgán 2348. A. 775. ~ (for þe andveardne) 867.
- forðgang (m.) processus; fluxus et refluxus maris? Gr. 2, 730. gen. ~ es 3398.
- forðgeláðan, producere, deducere. præs. sg. 1. (þær ic Dauides horn deórne bringe,) forðgeláðe, 'illuc producam cornu David' Ps. 131, 18. inf. forðgeláðan (úp tó ðeðle) II, 403. S. geláðan, forðláðan.
- forðgevitán, procedere, abire, decedere, elabi; obire, mori (s. gevitán). præt. sg. 3. forðgevát (dægriðes vorn) 971. und (rímgætæl daga) ~, elabi 1416. ~ (æfenscīma), evanuit 2441. (dugoð) ~, flos emarcuit 2970. (mægen) ~, processit, profectus est exercitus 3275. In allen folgenden Stellen steht 'forðgevát' in der Bedeutung: e vita decessit, mortuus est; das part. præt. 'forðgevitén, mortuus', kommt Bv. 2957. vor: 'þ þú me á väre forðgevitenum on fæder stæle' forðgevát, obiit 1064. 1173. 1595. 1736. ~ of līce 1616; vgl. 'gevát of vorulde' 1128. S. gevitán.

- forðhere (m.) frons exercitus, primum agmen Gr. 2, 730. dat. (on þám) forðherge 3154.
- forðlāðan, producere, deducere Gr. 2, 903. præt. sg. 3. (hine) forðlādde (tō . .) II, 568.
- forþon = forþám, ideo u. s. f. 929. 1014. 1017.
- forðryne (m.) cursus continuus 215; 'forð' konnte übrigens richtiger mit 'healdað' verbunden werden. Vgl. heóra ryne healdað 159. þá þe ryne healdað 3887.
- forðsceacan = forðgevitán, obire, mori. Z. 1099. wird zu verbessern sein: 'þonne ic forðscio[ce]', quum mortem obiero, decessero. Das einfache 'sceacan, sceóc, sceacen, progredi, procedere, abire, decedere, elabi' kommt öfter vor. Man füge zu den Z. 135. in der Anmerkung gegebenen Beispielen noch: 3105. A. 1140: sceócan mó-dige maguþegnás morðres on luste. El. 632: is nú vorn sceacen, tempus est elapsum. Bosworth gibt die Form 'forðscian, to die'.
- forðsteallian, procedere, succedere; accidere, evenire. sceal seó vȳrd ~, fatum cursum suum tenebit 2384.
- forðsteppan, procedere Gr. 2, 903. S. steppan.
- forðtimbran, forð timbran. S. timbran.
- forðveard, pronus, promptus, paratus; in conspectu situs; continuus Gr. 2, 730. sg. acc. forðveardne (gefeán) Ex. 236, 4. pl. nom. (grēne vongas him) forðvearde 1652. dat. (fremum) forðveardum 210. S. andveard.
- forðveg (m.) progressus, abitus, successus, profectio Gr. 2, 730. sg. gen. forðveges, 'viam persequendo, gleichviel mit on forðvegas' Gr. 3, 131. (fūs) forðveges Ex. 412, 20; 470, 25. dat. (in) forðvege Ex. 291, 12. acc. (fūs on) forðveg 3058; Ex. 158, 31. pl. acc. forðvegas 3177. (scáfeð) ~ 2807. 'on forðvegas' 2961; 3279.
- forðvesan, continuare, continuum esse 952; konnte auch getrennt geschrieben sein.
- fót (anom. m.) pes Gr. 1, 646. I, 361; 364; 375. Dfb. 414. pl. nom. fēt 378. M. gl. 348. dat. fótum 910. 1452. 2433. 2849. II, 535. acc. fēt (Ƿ honda) 2896.
- fracoð, fracod, invisus, vilis, turpis. Gl. Bv. Gr. 2, 230; 732. Erl. 106. (is úser lif) fracod (Ƿ gefræge folca manegum) 3822. (ve bióð folcum) fracode A. 409. 'fracoð' und 'fracuð' findet sich öfter in den Psalmen und im Codex Exoniensis; die im Beovulf Z. 3150. vorkommende Form 'fracod' dagegen ist mir in beiden nicht aufgestossen. Ein Unterschied zwischen 'fracoð, fracuð, fræcuð' und 'fracod' scheint nicht zu bestehen.
- fracoðlice, vile, turpiter 896. fracodlice Gr. 3, 102. Vgl. fracuðlice Ex. 256, 2. fracuðlice Ps. 88, 43.
- fræne, superbe, atrociter, dure 2256. Ps. 64, 3. 90, 12.
- frægn; s. fregnan, frignan, frinan.
- frætu (n. und f.) ornamentum Gl. A. S. frætev, frætevu, ornatus Gr. 2, 188; 193. frætvu (f.) ornatus, thesaurus Gl. Bv. Vgl. auch M. gl.

- 342: 'fræte, ornamento' und M. gl. 435: 'fræte, ornatu', was auf einen nom. sg. 'fræte' hinweist. [Dass ausser Andr. 571. 1506. (vgl. Erl. 111.) das adi. 'fræt, fræte' sich findet, kann nicht mehr bezweifelt werden. Mone giebt S. 404. die Glosse: 'fræt, gulosa'; und der Cod. Exon. 84, 15: 'on þæt fræte folc'; derselbe 316, 14: 'hafað fræte lif'.] pl. dat. (on) frætuum 441. acc. frætva 2124. 2182. 2823. frætve 4228. A. 337.
- fram** (Präpos. mit dem gen. oder dat.; auch acc.) a, ab Dfnb. 354. Gl. Ul. 207. Gr. 2, 733. ~ (leóhte) II, 179. ~ (þære scran driht) II, 178.
- franca** (m.) hostile, missile, iaculum. Gl. AA. Gl. Bv. zum ersten Theile desselben. pl. nom. francan (væron hlúde) 1977. gen. 'gehvearf þá in francna fæðm feorh cyninges' Bv. 2420. Ferner: 'þæt vas Ceólan sunu, þe þone forman man mid his francan ofsceát' Byrhtnoð's Tod (Anal. A. S. 123, 29; schon Conyb. Illustr. XCI. Nota 2. hatte auf die Bedeutung von 'franca' in jener Stelle aufmerksam gemacht). Gern setze ich aus Kemble's Gl. Bv. noch folgende von ihm angeführten Zeilen her: 'þá stóð his franca fúle begledod mid Julianes blóde binnan þám gesceóte' [Cott. Ms. Jul. E. VII. fol. 17^b.]. In dem lateinisch geschriebenen Leben des heiligen Basilus, welches dem angels. Gedichte zu Grunde lag, lautet die angezogene Stelle also: 'invenit lanceam illius sanguine madentem'.
- freá** (m.) dominus; besonders 'Gott' (so 'freá almihtig' 116. 150. 173. 1422. 2704. u. s. f. 'freá engla' 157. 2830. u. s. f.) Gr. 1, 645. I, 367; 377. 2, 492. 3, 320. D. M. 19. 191. 192. 277. Erl. 113. Dfnb. 398. sg. nom. 79. 116. 150. 157. 173. 651. 849. 901. 939. 1041. 1225. 1260. 1277. 1354. 1399. 1422. 1470. 1595. 1705. 1816. 1854. 2223. 2345. 2504. 2554. 2777. 2830. gen. freán 944. 2584. 2689. 2704. dat. freán 182. 1488. acc. freán 1206. S. freó, freólic.
- freádrihten** (m.) dominus Deus. D. M. 21. 191. Gl. Bv. ~ 881. Ps. 142. 10. S. 'freódryhten' und vgl. mandrihten 2237. 3675. 4154. sigedrihten 520. 775. A. 877. D. M. 24; auch 'drihtengod' unter drihten, dryhten.
- frec**, vorax Gr. 1, 733. I, 335. Dfnb. 407. audax, improbus Gl. Bv. avarus, protervus Erl. 106. pl. nom. (firendæda tó) frece 2574. acc. frecan 3146.
- frécen** (f.) periculum, discrimen. sg. dat. 'frecen[e], discrimine' M. gl. 344. pl. gen. frécna 485. Der Dativ des Sing. fällt mit dem adv. 'frécne' der Form und Bedeutung nach zusammen, und wird daher mit demselben leicht verwechselt. Vgl. frécennes Ps. 9, 26. frécnes Ex. 108, 31. 113, 3. 'frécnyss, discrimen' M. gl. 363. und frécnyss Gl. A. S.
- frécene**, frécne, asper, austerus, dirus, audax, atrox, crudelis, periculosus Gr. I, 361. 2, 165; 166. Erl. 106. Dfnb. 407. sg. nom. (mine sceaðen is me sære) frécne (on ferhðe) 867. gen. frécnan (fýres) 3983. dat. frécne (fýres líge) 3746. acc. frécne (spel) 3132. (on þá) frécnan (fýrd) 687. (on þás ~ (tid) Ex. 225, 17. (in þá) ~ (tid) Ex. 285, 35. pl. gen. frécenra (siða) 1422. acc. frécne (geþohtas) II, 286. S. gefrécnian 3702.
- frécne** (adv.) audacter, atrociter, crudeliter. ~ 686. 1591. 2967. 3499. Ex. 113, 23. und oft, besonders in den Psalmen.

fréfrían, consolari. part. præs. sg. dat. frêfergendum (fæder) II, 320. Gr. 2, 43; 137.

fregnan = frignan.

fremde, externus, peregrinus, alienus, alienatus Graff 3, 642. Gl. Ul. 208. Gl. Bv. Gr. I, 333. 2, 239. mit dem Dativ. (drihtne) fremde 105. (óðere) ~ 1689. ~ (folcmægen) 3703. gen. (on) fremdes (fæðm) 1966. und 2625. pl. nom. (leóðveras) fremde 1828. (him foloveras) ~ (væron) 1840. dat. (mid) fremdum 2830.

freme, bonus, utilis Gl. Bv. Bosw. App. sg. nom. (Noe) freme 1309., wenn nicht fremede zu lesen ist. fremu (folces cvên) Bv. 3860. freme (adv.) bene, benigne, utiliter. (nalles he hie) ~ (lærde) 607. (me help) ~ Ps. 68, 17. S. fremu.

fremán, fremman, facere, perficere, committere. Gr. I, 334. Dfnb. 355. Gl. Bv.; auch fremian, fremmian Gl. A. S. — S. gefremman. Præs. sg. 2. þú fremest 575. 2239. pl. 3. hie fremmað (synna) 2406. coni. pl. 2. (ær ge sceonde) fremmen 2463. præter. sg. 3. fremede 1488. 2362. fremman 19. 30. 785. 1068. 1137. 1286. 2373.

fremu (f.) commodum, emolumentum, fructus, beneficium, salus. Gr 1, 641. Dfnb. 354. freme (f.) Gl. Bv. Wenn 'fremu' 1837. der Acc. Plur. ist; so wird ein neutrum 'freme' anzunehmen sein. Auch bei diesem Worte begegnen sich Neutral- und Feminialformen. sg. dat. (þe þissum folce tó) freme (stondað) Ex. 250, 7. (leóðum tó) freme Ex. 191, 1. acc. (ne þær) freme (meteð fira ænig) Ex. 255, 22. pl. gen. fremena 435. 960. 1837. 2683. 2813. dat. fremum 210. 2324. 'he him fremum stêpeð' Ex. 434, 10. ? plur. acc. fremu (sêcan) 1837. S. freom.

freó, liber, sui iuris, ingenuus, liberalis, nobilis = freóh, besonders in Zusammensetzungen. Gr. I, 369. Dfnb. 402. Gl. Ul. 209. sg. nom. (betveox deaðe) freó, 'inter mortuos liber' Ps. 87, 4. pl. gen. freóra (bearna) 1616. ~ (feorhbanan) 2082. ~ (J þeóvra) 2747. acc. n. freó (cneórisn) 1250. ~ (æðselinga bearn) 2124. In der Stelle Ex. 40, 9: 'sunu valdendes freó noman cende' ist 'freó', gegen Thorpe's Uebersetzung, Substantiv und steht in Apposition zu 'sunu valdendes'.

freó (f.) ingenua, mulier nobilis; mulier, femina Gr. 1, 647. I, 371. Dfnb. 398. f. Gl. Bv. freó (fægróste) 1250. ~ (ne þeóve), nec domina, nec ancilla 2740.

freóbearn (n.) proles ingenua, filius nobilis Gr. 2, 630. I, 370. sg. nom. (áhangen væs on Caluarie cyninges) freóbearn (godes gástsunu) El. 671. ~ (godes) II, 291. pl. nom. freóbearn 3374. dat. freóbearnum 2176. acc. freóbearn 3757.

freóbróðor (m.) frater germanus Bosw. App. sg. nom. ~ 3267. Vgl. 'svá se gesveostor' Ex. 431, 29.

freódrihten = freádrihten. ~ II, 549; 568. freódryhten, 'beloved master' Th. Ex. 163, 16. S. drihtengod.

freodu (f.) gaudium, pax, gratia. Thorpe (im Gl. A. S.) setzt ein fragliches masculin. 'freode' an; im Index zum Cædmon führt er als nom.

- freod auf. Unser Wort möchte von 'freoðo, freoðu' kaum verschieden sein. dat. (nú þú scealt) freode (gedælan) Ex. 11, 5. acc. (ic forvorht hæbbe hylðo þine, lufan ʒ) freode 1022. (simle healdeð) ~ (on folce) Ex. 317, 23. (svá þú hylðo við me) ~ (gecýðdest) A. 390.
- freoh (m.) vir, homo? pl. acc. freós (f. freóhas). Thorpe übersetzt 'captives'.
- freóléc, freólic, freóluc (?), liber, ingenuus, liberalis, nobilis; pulcher (z. B. cvén, fæmne, ides, víf). Gr. I, 370; 371. D. M. 279. 372. sg. nom. freólécu (mæg) 892. ~ (fæmne) 995. ~ (mæg) 1049; 2220. (sunu) freólic 1104. ~ (frumbearn) 1184. (bearn) ~ 2211. (sum) freólic bið (viltig on væstnum) Ex. 295, 17. freólicu (fæmne) 881. ~ meovle, 'a goodly damsel' Ex. 479, 2. Thorpe. dat. 'freólcum, libero' M. gl. 358. acc. ~ (fæmnan 184. (víf fæger ʒ) freólic 1716. pl. nom. freólice (feorh) 1612. freólicu (tvá frumbearn) 965. (bearn) ~ (tú) 1702. freólico (frumbearn) Ex. 431, 31. superl. (fæmne) freólicast Ex. 5, 20. Vgl. drihtenlic.
- freólice (adv.) libere, læte, parate. 1337. Ex. 12, 17. (hi ær) ~ (fremedon unriht) Ex. 79, 15. (ferigan) ~ (ofer físces bæð) A. 293.
- freom, strenuus, audax, potens. Dfnb. 354. ~, omnipotens 2787. ~ (folctoga) 2941. S. from, freme.
- freómæg (m.) propinquus, germanus; pl. germanitas Gr. 2, 509; 631. pl. dat. freómagum (feor) 1035. ~ (leóf) 1178; 3284.
- freóman (m.) vir liber, homo liberæ conditionis Bosw. Gr. 2, 631. pl. gen. freómanna (tö frófre) 2169.
- freónd (m.) amicus Gr. I, 373. Gl. Bv.; gelegentlich mit dem Dativ verbunden. sg. nom. freónd 1705. (fæle) ~ 2719. acc. (holdne) freónd 2307. ~ (ænigne eác þissum idesum) 2493. pl. nom. frýnd (synd hie mine) 287. gen. freónda 2473. 2620. 2693. dat. freóndum 1605. 2005. 2020. acc. (feógað) frýnd (hiera) El. 361.
- freóndlice, amice, amabiliter, benigne Gr. 3, 598. ~ 1573. 2518. 2618. 'onföh me freóndlice, fæle Drihten' Ps. 118, 116.
- freóndlufu (f.) amicitia, caritas. sg. nom. ~ 1828.
- freóndmynd (m.) amicitia, amor; animus amore incensus. dat. (for) ~ e 1825.
- freóndscipe (m.) amicitia Gr. 2, 521. I, 337. acc. freóndscipe 1754. 2509. 2730.
- freóndspêd (f.) successus, multitudo amicorum 2324.
- freón, placere, iucundum esse; amare. præ. sg. 3. (svá þín mód) freóð 2252. pl. 3. freóð (hy fremde monnan) Ex. 339, 32.
- freoðo (f.) pax, amor, caritas; libertas. Dfnb. 404. 405. nom. freoðo 3351. gen. freoðo 1342. acc. freoðo 1754. 1832. 3739. 'ic eöv freoðo healde' A. 336. Vgl. freðo, friðo.
- freoðobeácen (n.) signum pacis s. foederis. Gr. 2, 454. sg. acc. ~ 1041.
- freoðodryhten (m.) dominus pacis, Deus Gr. 2, 454; 492. Erl. XXXVII. ~ Z. 1832., wo die getrennten Wörter zu verbinden sind.

freoðosceale (m.) nuncius pacis, angelus Gr. 2, 422; 454; 522. A. und El. XXXVII. Erl. 143. sg. nom. (fæle) freoðoscealc 2295. pl. nom. (fæle) freoðoscealcas 2491.

freoðospêd (f.) imperium pacis, potestas Gr. 2, 454; 525. acc. (ealdor-dóm áhól) freoðospêd 1193. 'peaceful happiness' Ex. 440, 16.

freoðovære (f.) pactum pacis, foedus Gr. 2, 454. sg. acc. ~ (heold) 3235. 'ic manige geseáh men, þá þe noldan heóra friðovære fæste heal-dan' Ps. 118, 158. 'onfêngon fulvihte 7 freoðuvære' A. 1630.

freoðopeáv (m.) mos pacis, significatio amoris. pl. nom. (fægre) freoðo-peávas 79. S. peáv.

fretan, devorare, frangere Gr. 1, 897. I, 335. Dfnb. 102. Gl. Bv. prat. pl. 3. (være) fræton 3076.

freðo = freoðo Dfnb. 404. Gr. I, 350. (on) freðo, in pace 1482.

fricgan, sciscitari, interrogare, petere Gr. 1, 910. præs. coni. pl. 3. (þonne þe leódveras) fricgen 1828. inf. (þæs) fricgean (ongann vordum) 2881. fricggan El. 157. auch mit dem gen. 'leánes fricgan' Ex. 447, 18. part. præs. pl. nom. fricgende Ex. 347, 17. gen. fricgendra El. 990. S. frignan, frinan.

friclan, appetere, mit dem Genitiv. (fremena) friclan 1837.

frignan = fricgan. Gr. 1, 910. I, 336. Dfnb. 396. præs. sg. 3. frigneð (ymb 7 treó) El. 534. prat. sg. 3. frægn Gr. 2, 167. Nota. ~ 2167. 2262. 3640. 4045. (vorde) ~ 999. inf. frignan El. 443; 569; 849. Ex. 162, 30; 263, 8. Thorpe (Gl. A. S.) setzt die Form 'fregnan, gefregnan' an. S. gefrægn, gefragen, gefrigen.

frinan = frignan. Dfnb. 396. præs. sg. 1. 'ic þe on folcum frine, drihten, confitebor (!) tibi in populis, Domine' Ps. 56, 11. (ne) frine ic (þe for. .) A. 633. sg. 2. (hvæt) frinest (þú me vordum vræt-licum?) A. 629. imperat. frine (me), 'interroga me' Ps. 138, 20. inf. frinan (forman vorde) 492.

frið (m.) pax Gr. 2, 454. = friðe (m.) pax Gr. 1, 640. nom. frið 3983. friðes 3731. dat. friðe 19. 1257. 1866. 3582. 4233. acc. frið 1294. 2465. friðe (zum nom. 'friðe') 2522. A. 1432.

friðcandel (n.) lucerna vitæ v. pacis Gr. 454; 500. Gl. Bv. v. candel. Z. 2533. heisst die Sonne 'friðcandel'; sonst 'heofoncandel' 3044. A. 243. 'heofoncandel' Ex. 38, 19. 349, 30.

friðgedál (n.) obitus Gr. 2, 490. acc. (fremman) 1137. Vgl. aldorgedál, lifgedál u. dgl. frið = feorh, firhð.

friðo = freoðo. Gr. 2, 454. I, 336; 350. dat. friðo 57. 1146. S. fryðo.

friðotácen = freoðotácen. Gr. 2, 529. acc. ~ 2363.

fróð, ætate provecus, grandævus, prudens, sapiens Dfnb. 394. Gr. 1, 733. I, 364. 2, 10; 239; 648; 622., wo einige Verbindungen mit 'fród' besprochen werden; es führt häufig einen Dativ (Instrum.) bei sich. Gr. 4, 750. fród (hæle) 1217. (vine) ~ 1189. ~ (frumgára) 2571. ~ (fædera cyn) 2958. ~ (foremihhtig folca ræsva) 4184. ~ (on ferhðe) 3284. fród (fyrndagum) 1068. ~ (fyrnvintrum) 1149. (misse-

- rum) ~ 1737. (missarum) ~ 2339. (dægrime) ~ 2167. (vintrum) ~ 2347. (gearum) ~ 2375.
- frófor (f.) solatium Gr. 2, 43; 123; 454. I, 364. Dfnb. 403. nom. frófor 1470. gen. frófre 2303. dat. frófre 952. 1104. 2148. 2169. 2211. 3017. acc. frófre 3333.
- from = fram; auch in Zusammensetzungen. S. unten. Als adv. loci 'hinweg, fort!'; z. B. from hveorfan 940. from gevitan 1250., abire, de-
cedere, deflectere.
- from = freom, pius, bonus; præstans, strenuus, audax Gr. I, 339. ver-
bindet sich gern mit einem Dativ Plur. (Vgl. fród, róf u. A.) sg.
nom. from 2983. Ex. 487, 6. (dædum) ~ (villan mines) 2300.
'dryhtnes cempa, from folctoga' Ex. 156, 13. acc. fromne (folcto-
gan) 1956. 'symle hý Gúðlác in Godes villan fromne fundon' Ex.
123, 9. pl. nom. (folcbearnum) frome 2188. ~ (godes spellbodan)
2487. ~ (folctogan) A. 8. (fydrincas) ~ El. 262. acc. 'he his eng-
las dæð æðele gástan, 7 his frome þegnas fyr byrnende' Ps. 103,
5. superl. frommast Ex. 493, 1.
- fromcyme (m.) proles, progenies. sg. dat. fromcyme (gefylled) 1759.
- fromcyn (n.) origo, proles, progenies Gl. Bv. dat. fromcynne 1529. 1591.
2198. 2308. acc. (nú ic eóver sceal) fromcyn (vitan) Bv. 501. S. fru-
ma; und vgl. 'gumcyn, mancyn' und andere Zusammensetzungen
mit 'cyn'.
- fromlåd (n.) discessus, abitus. sg. nom. ~ 2092. S. gelåd.
- fromlice, pie, strenue, audacter, constanter; celeriter, festinanter, rapide
2044. 'fromlice, sprinlice, naviter' M. gl. 346. (cyninga vuldor frægn)
fromlice (fruma 7 ende) A. 556. (onfôn) ~ (fullvihtes bæð) A. 1640.
~ (freóndum tógeanes gongað) Ex. 36, 12. 'sum mæg fromlice ofer
sealtne sæ sundvudu drifan' Ex. 42, 22. ~ (freónda lærum hýran)
Ex. 129, 20. ~ (þurh briddes håd gebreadad veorpeð eft of ascan,
edgeong veseð) nämlich der Phönix, der der Asche rasch entsteigt
Ex. 224, 6. (eóde þá) ~ (fæmnan tó spræce) Ex. 248, 1. 'nis zef-
ferus (d. i. Zephyrus), se svifta vind, 7 svá fromlice mæg fé-
ran aghvår' Ex. 426, 5. ~ (lindviggende lådan ongunnon þá torh-
tan mægð) Jud. 132, 31. ~ (létan forðlleógan flána scúras) Jud.
137, 65. ~ (fågum svýrdum hæleð hige rófe herpað vorhton) Jud.
140, 25. ~ (cýðdan) Ps. 104, 23. compar. (ic mæg) fromlicor (fleó-
gan þonne pernex) Ex. 425, 34. superl. (þæt him mon) fromlicast
(fæmnan gegyrede, brýd tó bolde) Ex. 245, 5.
- fromsvican 951. und 1976. s. svican 604. 1991. A. 958.
- fruma (m.) principium, initium; auctor, causa rei Gr. 1, 340. 3, 487. Gl.
Bv. sg. nom. fruma 5. 1083. 1627. II, 563. (ealre synne) ~ El. 771.
(liffes) ~ El. 792. dat. (on) fruman 3553. acc. fruman 1272. 2098.
S. dædfruma. hildfruma El. 10. 101. 1071. leódfroma. liffruma u. dgl.
- frumbearn (n.) primogenitus Gr. 2, 631. Gl. Bv. sg. nom. (frólic) frum-
bearn 1184. ~ 1622. ~ (godes) II, 471. gen. frumbearnes 3267. dat.
frumbearne 1210. 2352. pl. nom. (freolicu tvá) frumbearn 965. ~
1612. gen. frumbearna 2967.

- frumcneov (n.) progenitor. ~ (gehvæs fæder 7 móder) 3300.
- frumcyn (n.) origo; proles, genus Gr. 2, 631. Gl. Bv. sg. gen. frumcynnes (heóra freán svylce), 'primitias omnis laboris (!) eorum' Ps. 104, 31. acc. frumcyn (feora) 3290. (7 þú hýra) ~ (ýcan volde) 3835. '7 he áhredde þá forhvyrfed væs frumcyn fira' Ex. 3, 12. (ge-svæs) ~ Ps. 77, 67. Vgl. 'frumcynnendre, primitivæ' M. gl. 367.
- frumgár (m.) princeps, patriarcha Gr. 2, 631. (wo man das Bemerkte nachzulesen nicht unterlasse); 648; 649. Erl. 124. Dietr. R. W. S. 1. v. Furkr. sg. nom. se frumgár 1178. dat. tó þám frumgære Ex. 283, 24. pl. nom. frumgáras 3619. (folces) ~ 1069.
- frumgára = frumgár Gr. 2, 648. sg. nom. se frumgára 1164. (fród) ~ 2571. dat. frumgáran 2046. 2653. pl. nom. þá frumgáran 1702. dat. frumgárum 2110. 2285. 2608.
- frumhrægel (n.) primus vestitus Gr. 2, 631. sg. dat. frumhrægle 940.
- frumsceaft (? m.) creatio, origo; omnia animantia Gr. 2, 632. Gl. AA. sg. dat. (hvá æt) frumsceaft (furþum teóde eorðan eallgrène 7 up-heofon) A. 797. pl. gen. frumsceafta (freá) 3203. (fæder) ~ Ex. 29, 33; 317, 15.
- frumslæp (m.) primus somnus. dat. (on) frumslæpe 3626.
- frumspræc (f.) promissum. sg. acc. (fyl nú) frumspræce 3844. Vgl. Ex. 188, 7: 'fyl nú þá frumspace, fullil now that saying of old' Th. und Ps. 86, 5. 'frumsprecend folces' principes.
- frumstól (m.) prima sedes, sedes principalis Gr. 2, 632. sedes regia Gl. Bv. sg. nom. ~ 960. Vgl. Ex. 349, 24: 'in þám frumstóle, þe him freá sette, in that pristine seat' Th.
- frymð (m.) = frumð, initium Gr. 2, 241. sg. dat. (æt) frymðe, in initio 951; 2384; 3553; auch sonst häufig. pl. nom. frymðas, primitiæ D. M. 614. Nota. gen. 'frymða god, Deus initiorum, Deus æternus' El. 502. (frumða god El. 346. Erl. 149.); dieselbe Verbindung: Ex. 151, 9. Jud. 133, 48. 137, 3. frymða scyppend Ex. 239, 32. ~ valdend Jud. 131, 8. 'fæder frymða gehvæs' Ex. 211, 13.
- frýnd; s. freónd.
- fryðo = freoðo, friðo. 1508.
- fugol, fugel (m.) avis Gr. 1, 639. 2, 99. 3, 360. I, 341. Gl. Bv. Dfnb. 389. Graff 3, 434. sg. nom. (se vilda) fugel 1455; dieselbe Verbindung Ex. 233, 24. (se vanna) ~ 1978. 'se fugel fenix' Ex. 235, 16. 'svilce fugel, velut ales' M. gl. 438. fugol (bið gesvigeð) Ex. 207, 22. fugul Ex. 418, 23. pl. nom. 'fugelas, ornithia' M. gl. 314. fugolas 4030. fuglas 2152. acc. fuglas 1294. 2082.
- ful, full gen. fulles, plenus Gr. 1, 340; 733. 2, 652. I, 340. mit dem Gen. verbunden, oder mit dem Dativ. (leódmægnes) ful? 3096. (væpna) ~ 3379. (liges) full 332. acc. (unrihte eorðan) fulle 1287.
- ful, full, adv. plene, perfecte, valde, als Steigerungspartikel verwandt; sehr häufig vor Adiectiven, wie Adverbien. ful 702. 725. 1612. II, 227. II, 686. full 442. 630. 686. II, 324.

- fulgangan**, adimplere; perficere Gr. 2, 670. ? ~ 779. Vgl. Ex. 348, 3: 'ƿ he vislice voruld fulgonge'. Vielleicht ist ein Subst. 'fulganga, fulgenga, perfector, confector' anzunehmen, welches ich freilich sonst nicht nachweisen kann. Doch vergleiche man 'angenga, ingenga, sægenga, sceadugenga' im Bv.
- fullesta** (m.) adiutor, auxiliator; praesidium, auxilium. 3483. Vgl. 'fullestan', adiuuare Ex. 407, 1. und 457, 31. gefullestan El. 1151. und 'gefylsta, adiutor, sustentator' Gl. AA. fylst = fullest 'auxilium' Gr. 2, 200. 3, 529. fylstan.
- fullian**, implere; 'bebodu fullian' servare praecipia 2311; verschieden von 'fullian, adiuuare' praet. pl. 3. fulleodon 2147.
- fullvian**, baptizare (s. fulvihte). part. praet. fullvod. 'fullvona bearn, filii baptizatorum' 1945., was zwar für Abrahams Zeiten nicht passt, wohl aber für den kirchlichen Standpunkt Cædmon's, dem dieser Ausdruck gleichbedeutend ist mit 'vera cneóris' d. i. die Menschheit.
- fulltum** (m.) auxilium, adiuumentum Gr. 2, 150. Gl. Bv. M. gl. 442. gen. fulltumes 2020. dat. 'fulltume, adiuumento' M. gl. 352. acc. fulltum 173. häufig 'on fulltum' in auxilium, mit dem Dat. verbunden: fæder on fulltum 971. him ~ 1959. 2066. com on fulltum, venit in axilium 2787.
- fulvihte** (m.) baptismus; später fulluht Gr. 2, 632. Erl. 136. nom. 'an is fulvihte' Ex. 470. gen. fulvihtes (bæðe) II, 548. (onfæng æfter) ~ (bæð) El. 490. dat. (ƿurh) fulvihte (lærde væron) El. 172. (onfængon) ~ A. 1630. (mid þy) ~ (fægre onbryrdon ealne pisne mid-dangeard) Ex. 467, 9.
- fundian**, tendere, tentare, contendere, operam dare; quarere; petere locum Gr. I, 340. praes. sg. 1. (nú) ic fundige (tô þe, fæder mon-cynnes) Ex. 454, 28. sg. 2. (hvider) fundast þú 2263. sg. 3. (tô þam sóðan gefeán savel) fundað Ex. 178, 3. ~ 491, 27. 'se þe on lagu fundað' Ex. 308, 30. '(savul) fundað (of licfate tô þam longan gefeán in eáðvelan)' Ex. 167, 19. pl. 3. (vitan) fundiað Ex. 314, 19. coni. sg. 3. (ƿ he) fundige (him tô lissa blisse) Ex. 352, 20. praet. sg. 2. (þider) þú fundadest Ex. 102, 12. (ne meah-ton magorincas ofer mere feolan, svá) hi fundedon Ex. 404, 11. inf. fundian Ex. 336, 21. 456, 24.
- furþor**, ultra; amplius, porro Gr. 2, 140. ~ 399. 3658. II, 226; 446. S. furþur, furþum.
- furþum**, porro, primo; item; es entspricht dem neuengl. 'just, first' Gl. Bv. ~ 872. 1126. 1233. 2372. 2533. A. 797. Auch in den Psalmen und sonst häufig; z. B. nis heóra furþum an, þe eallunga vel dô, 'non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum' Ps. 13, 4.
- furþur**, porro, protenus, ulterius = furþor. ~ 2009. A. 1350. 1518. El. 389.
- fûs**, pronus, promptus, cupidus, paratus Gr. 1, 733. 2, 267; 923. I, 365. Graff 3, 543. Dfnb. 369. vgl. fýsan. fûs (hyge) A. 1664. ~ 154. 2863. 3032. 3177. 'is nú fûs þider gæst' Ex. 164, 26. ~ (on frætum) 441. ~ (on ferþe) Ex. 457, 13. acc. fûsne (hyge) A. 1654. pl. nom. (þider væron) fûse 3125. Das Wort verbindet sich gern mit einem

- Genitiv: siðes fús El. 1219; Ex. 166, 30; 212, 10. (vgl. El. 261: 'siðes gefýsde'). forðsiðes fús Ex. 165, 3. fús forðveges Ex. 412, 20. 470, 25; und on forðveg 3058; Ex. 158, 31. módes fús Ex. 309, 1. láde fús Ex. 182, 6. — Andreas 1549. möchte 'fúsleóð' (vgl. Ex. 39, 17. 183, 1. und Gl. Bv.) anstatt: fús leóð zu schreiben sein. fúsleóð bedeutet 'Scheidelied, Todtensang'.
- fyligean, fyligan, sequi Gr. 1, 908. = folgian. præt. sg. 3. fylgde (him) 686. pl. 3. (gedvolan) fylgdon El. 372. ~ (me mid firenum) Ex. 88, 16. inf. fylgan Ex. 468, 6. Graff 3, 507. fylgean 706. fyligan 249.
- fyll (f.) casus, cædes, mors Gr. I, 344. sg. nom. ~ 1099. 2056. 4030.
- fyllan, implere Gr. 1, 905. præt. sg. 3. fylde (helle mid þam andsacum) 318. imper. fyl (nú frumspræce) 3844. plur. fyllað (tudre eorðan) 196. ~ (æðelum foldan sceátas) 1528. ~ (eorðan) 1508. S. gefyllan.
- fyllan, sternere, prosterne, proicere Gr. I, 344. præt. sg. 3. fylde (on þ þyr) 744. ~ (mid folmum) 1092. ~ (feónd on flitte) 2065.
- fylstan, adiuvare, auxiliari. præt. sg. 3. (him) fylste (éce drihten) 2625. pl. 3. (him) fylston (vel gystas síne) 2478.
- fýnd. pl. nom. zu feónd. ~ 321. 333. 2001.
- fýorh = feorh, w. m. s. on fyore 1179. = on feore.
- fýr (n.) ignis Gr. 1, 643. 2, 124. I, 366. nom. fýr 315. (strúðende) ~ 2550. gen. fýres 333. dat. fýre 321. 329. 360. 484. 2500. 2515. 2900. II, 327. acc. fýr 744. (vallende) ~ 2536.
- fýrelom (m.) vinculum ignitum. pl. dat. fýrelommum II, 39.
- fýrd (f.) agmen, militia, expeditio, exercitus Gr. 2, 454. Dfnb. 365. sg. nom. fýrd 2983. 3017. 3152. dat. fýrde 3260. II, 471. 'saga me, hvæt þær veorudes vðre ealles on Faraðnes fýrde?' Ex. 468, 3. acc. fýrd 1956. 3203. (on þa frecan) ~ 687. (on) ~ (vegan fealve linde) 2039. ~ 3064. (on) ~ (vigeð cræfte on hæfte) Ex. 486, 21. 'þeah þu, drihten, mid ús ne fære on fýrd' Ps. 43, 11. fýrde 406. 2991. 3183. pl. gen. (fór) fýrda (mæst) El. 35. Vgl. 'firdinga expeditionum' M. gl. 348. '~ , catervarum' M. gl. 434.
- fýrdgestealla (m.) comes militiæ, socius belli, pugnator Gr. 2, 454; 527. pl. dat. fýrdgesteallum 1994.
- fýrdgetrum (? n.) caterva, agmen, manus. sg. nom. ~ 3032. acc. ~ 3107.
- fýrdleóð (n.) carmen militare s. proeliare Gr. 2, 454; 506. A. u. El. XXV. sg. acc. (veras vuldres sang) fýrdleóð (gálan) 3506. ~ (ágól vulf on valde) El. 27.
- fýrd rinc (m.) bellator, pugnator, heros Gr. 2, 454; 517. sg. gen. (ic eom æpelinges ealgestealla) fýrd rinces (gefara) Ex. 489, 3. pl. nom. fýrd rincas (frome) El. 262. gen. fýrd rinka (fruman) 2098.
- fýrdvíc (n.) tentorium; im pl. castra Gl. AA. Gr. 2, 454. sg. nom. ~ (árás) 3058. pl. dat. (syððan Ebréas under gúðfanum gegán hæfdon tó þam) fýrdvícum Jud. 137, 64.
- fýrdneóve ? ignis renovatio, ignis renovatus, perpetuus 313. S. edneóve.

- fyren** = firen (w. m. s.) Gr. 1, 343. sg. acc. fyrene 1935. pl. dat. (for) fyrenum 3684. (fah in) fyrnum II, 129. Der Dativ pl. wird auch adverbial gebraucht, und zwar in der Form 'fyrnum' (s. auch firnum); so 'fyrnum ceald' 315. und 806. Bosworth übersetzt es durch 'horribiliter', vielleicht nach Lye, der mir nicht zur Hand ist.
- fýren**, igneus Gr. 2, 178. sg. dat. fýrene (sveorde) 944; nochmals dieselbe Verbindung 1569. pl. acc. fýrene (loccas) 3049.
- fyrendæd** = firendæd (w. m. s.) pl. dat. ~ um 3863. Ps. 77, 37.
- fyrenearfeð** (f.) molestia, ærumna. pl. gen. fyrenearfeða (svá fela) 706.
- fýrgebræc** (n.) strepitus, fragor ignis 2554. S. gebrec.
- fýrleóma** (m.) radius ignis, flamma Gr. 2, 505. ~ (stöd) II, 129.
- fýrloca** (m.) claustrum igneum Gr. 2, 506. sg. dat. (in) fýrlocan II, 58.
- fyrmost**, primus; primo; neuengl. 'foremost'. 3239. 'þæs þe hie feonda gefær fyrmost gesægon' El. 68. ~ Ps. 72, 6. 106, 29. 'si on þinum magene sib mæst 7 fyrmost' Ps. 121, 7.
- fyrn**, pridem, dudum; olim. Gr. 3, 99. Gl. Ul. 201. ~ 495. 1149. 2690.
- fyrndæg** = ærdæg, geárdæg, w. m. s.; nur im Dat. Pl. mit und ohne 'on' oder 'in' gebraucht. 1068. 3488. 3835. II, 464. A. 1. Ex. 64, 8. 79, 24. 139, 31. 187, 20. 236, 7. 313, 17.
- fyr**, procul 2587.
- fyrst** (m.) spatium, spatium temporis, tempus; Frist. Gr. A. und El. 150. nom. fyrst (is æt ende) 3196. ~ Ex. 108, 32. 'ne væs se fyrst micel' Ex. 121, 32. dat. (on þam) fyrste 3118. (on) ~ Ex. 455, 10. (æfter) ~ Ex. 152, 13. El. 490. acc. (nihtlangne) fyrst 3137. und A. 1310. (ændægne) ~ 3233. (þone lytlan) ~ Ex. 81, 13.
- fyrst**, primus Gr. 3, 635. ~ 3328.
- fyrstmearc** (n.) = fyrst. Gr. 2, 508. dat. (æfter) fyrstmearc Ex. 213, 11. acc. fyrstmearc 4077. Dasselbe bedeutet 'fyrstgemearc'; Ex. 164, 9: 'seofon niht fyrstgemearces'. A. 931: 'preora nihta fyrstgemearces'.
- fýsan**, impellere, incitare, emittere; festinare, in welcher Bedeutung es auch reciproc gebraucht wird. Dfnb. 369. præf. sg. 2. (þú here) fýsest (fêðan tó gefeohhte) A. 1188. con. pl. 2. 'f ge recene eóv fýsan tó gefeohhte' Jud. 137, 2. præf. sg. 3. 'fýsde hine þá tó fôre freá moncynnes' Ex. 461, 9. inf. (ongan) fýsan (tó fôre) 2854. (ongan hine þá) ~ (7 tó flóte gyrvan) A. 1698; dagegen El. 226: 'ongan þá ófslíce eorla mengu tó flóte fýsan'. S. noch Gr. I, 366. und Runenwörterbuch S. 89. s. v. Roðfös; und 'gefýsan'.

G.

- Gád** (f.) mucro, cuspis, stimulus, incitamentum; desiderium, appetentia Gr. 1, 251; 259. 2, 46. I, 358. Erl. 160. sg. nom. (vilna) gád 236, wo die Anmerkung zu beachten ist. ~ 3620.
- gædeling** (m.) socius, sodalis Gr. 2, 352. Gl. Bv.; Gl. Ul. 34. sg. gen. (his) gædelinges (gúðgevaðu) Bv. 5230. dat. (gingum) gædelinge 3939.